

YÁS

ers' Journal

NOVEMBER 22.

NO. 47. SZÁM.

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL VISITS MORE
THAN ELEVEN HUNDRED MINING CAMPS AND
MORE THAN FOURTEEN THOUSAND HOMES

A BÁNYABÁRÓK A VILLANY ELLEN

Egyszer a kormány az állandó piszkálódást megunja. - A szervezet is okosabban tenné, ha nem tolná a bányabárók szekerét. - A józan ész és a haladás ellen nem érdemes harcolni. - Uj piacot kell keresni

A bányabárók nem férnek a börtönökben és a kormány nagyszabású tervei közül a legszebbet minden áron el akarják gáncsolni.

Állandó hadjáratot hirdetnek az ellen, hogy a kormány szövetségi kölcsönt ad vízi villanytelepek építésére, mert azt mondják — és ez igaz is — hogy a vízi villany sok szén elől fogja a piacot elvenni.

Az az érdekes ebben a nagy hadjáratban, hogy a bányabáróknak egy szavuk sem volt a vízi-villany ellen akkor, mikor a hatalmas Muscle Shoal villamtelepet Coolidge és Hoover minden áron a magántőke kezére akarták juttatni, csak most kiabálnak, mikor a villanytelepeket közüzemekbe veszik és a magántőke profitját kizárják belőle.

A nagyközönség, amely ezt a lármát hallja, nem igen van vele tisztában, hogy az a túlsúlyos kisebbség tartja a legnagyobb lantnyitrusztokat a kezében, amely a szénipart a munkában tartja, a Morganok, a Guggenheimek, a Scotisburyk stb., akik tehát egy szót sem szoltak a szénipar védelmében, amíg nem az ő villanyprofitjukba akart a kormány belenyulni.

Sajnos a bányászok szervezete, tudatlanul, vagy rosszhiszeműen, de felül ennek a kampánynak és hajlandónak látszik rá, hogy a gesztenyét a tűzből kikaparja.

A szervezet is tiltakozni próbál az ellen, hogy minél több villany-

telepet építsenek az országban, bár a haladást megállítani nem tudják.

Sokkal jobban tenné a szervezet és annak vezérkara, ha a bányabárókat olyan ujtásokra sürgetnék, amelyek hatalmas UJ PIACOT tudnának a szénnek szerezni.

Ha a bányabáró urak pénzt költenének a kísérletekre és pénzt fektetnének az új iparágakba, olyan óriási piacot találhatnának, ami újra megerősítene a szénipart.

Végyi gyárakat kellene felállítaniuk, amelyekben a szénben lévő drága és értékes s mellékterményeket kivonnák s akkor több szén elkelné, mint amennyit a bányák tudnának termelni.

Szurkot, orvosságot, festéket, illatszert találnának a szénben és tonnánként 12—15 dollár ára mellékterményt tudnának abból kihozni, amelyeket most csak 2—3 dollárért árulnak.

NE, mint amíg ezek a drága vegyi termékek a füstbe mennek.

A Morganoknak azonban óriási befektetések vannak ilyen gyárakban a külföldön, s ezért nem akarnak arra gondolni, hogy a szénen kellőképpen feldolgoz-

Már pedig ezzel a propagandával nem fognak célt érni, mert az ország polgársága nem fogja a rendelkezésére álló vízi erőt kihasználatlanul hagyni, csupán azért, hogy a szénipar profitját továbbra is biztosítsa.

A JÖVŐBE LÁTNAK

Nem a jósök látnak a jövőbe, hanem azok, akik szoktak olvasni és megtanultak gondolkodni. - Akarja-e Ön tudni, hogy milyen lesz a munkásember jövője?

Sokan jóskhoz, csalókhöz fordulnak, hogy azok tájékoztassák a jövővel kapcsolatban. Sokan azonban tanulnak, olvasnak, figyelnek, gondolkodnak és értesüléseik alapján tájékozódhatnak a jövőről.

A munkásember sorsában nagy változás történik a jövő évben. A kiöregedett, elfáradt munkásokat nyugdíjba küldik — márt, i. azokat, akik az állami nyugdíjra rászorulnak — a fiatalabb munkások munkáját pedig biztosítják. Mikor nem lesz munka, biztosítási díjat kapnak, mint a betegségélyző egyletek tagjai betegség idejében.

Betegségélyről is a szövetség fog gondoskodni, hogy senki ne nélkülözze az orvosi kezelést, amikor arra szüksége lesz, hogy senkinek ne kelljen betegen menni a munkába a kenyérért való félelmében.

A munkája-vesztett, idős, beteg és más ma segélyre szoruló embernek nem kell többé alamizsna, mert az állam kötelességének ismeri, hogy polgárainak ilyen esetekben biztosítási díjat fizessen.

A depressió minden súlyos nyomorúságáért meg lesz a munk-

kásosztály fizetve, mert ezentul nem kell gyerek korától arra gondolni, hogy a nagy ut végén csak a koldus botot találja.

A gyerekeit ezentul iskolába küldheti a szegény ember, nem kell bevinni tizenhat éves korában a majnába, hogy egy pár dollárt keressen, mert az öregkorra biztosítva lesz a tisztességes kenyér mindenki számára.

A reménység biztonsággá válik a jövő esztendőben és azért neveztük el a jövő évről szóló Magyar Bányásznaplót a "Reménység Könyvének", mert abban lesznek ezek a készülő törvények ismertetve.

Nagy részleteiben ismerjük a kormány szándékait, nagy vonásokban meg tudjuk azokat ismertetni az olvasóinkkal s míg a többi polgártársak azt csak hosszú hónapok mulva olvashatják, Naptárunkban alapos értesülések nyomán a mi olvasóink megismerik a jövő reménységeit.

Rendelje hát meg mindenki a Naptárt, küldje be a 25 cent szállítási költséget, s rendezze az előfizetését, ha teheti, vagy küldjön arra annyi pénzt, amennyit el tud most szakítani erre a célra.

A SZERVEZETET ROBBANTJÁK

W. Virginiában és Kentuckyban támadást intéznek a bányabárók a szervezet ellen

West Virginia és Kentucky bányabárói nincsenek bele nyugodva, hogy a bányászok szervezve vannak és több bányában megindították az ostromot, hogy azt megint kiirtsák.

Mikor tavaly a közvélemény nyomása és a kormány akarata bele kényszerítette őket a szervezet elismerésébe, azt hitték, hogy minden iparágban szervezve lesznek a munkások.

Mikor aztán látták, hogy a szervezet vezéreinek a tehetetlensége és a korrupciója megállt a legnagyobb ipar üzemek kapujánál s mikor látták, hogy Nyugat és Dél Kentuckyban a UMW sem akart harcolni, megbánták a tavalyi engedékenységet és vissza szeretnék a dolgot csinálni.

Felhasználják a rossz időket és mert tudják, hogy a nép ki van szolgáltatva az általuk vezetett legálisan ötven hetes sztráknak, úgy tervezik, hogy elmaradnak a szervezettől és olcsóbban dolgoznak, akkor minden napra lenne munkájuk.

Sajnos, az éhség és a leron-gyoltság a bányászokat elcsigésztette és mert a szervezet vezetési politikával vannak elfoglalva, félni lehet, hogy az a kampány több helyen sikerrel jár.

A bányászok felvilágosítására csak két ténnyel akarunk felemlíteni ezzel a dologgal kapcsolatban.

Hazudnak, ahol azt ígérik, hogy az alacsonyabb munkabér minden napi munkát hozza a bányászoknak, mert a code-hatóság a szén egységes árát minden vidéknek megszabja és annál alacsonyabban a bányák a szénen nem is adhatják. Ha tehát a bányászok olcsóbban dolgoznának, a kompániáknak lenne nagyobb profitjuk, mint amilyen jelenleg ugyanis van.

Ha a törvényt megszegnék egyes társaságok és suttogomban a szénen mégis olcsóbban adnák el, ez sem javítaná meg a bányász sorsát, mert akkor az egyik után a másik is megtenné, az árakat egymás alá vágnák, de egymás alá vágnák a béreket is, ahogy azt a jó öreg Hoover koraszakban megtették.

Szinte érthetetlen a bányabárók butasága, hogy azt az időt és azt a rendszert akarják visszahozni, amely nemcsak a bányászokat tette koldusokká, de a bánya-társaságok ezreit küldte a csődbe és a pusztulásba.

Ha az egyik bánya a code-ot így kijátszása, legfeljebb negy-nyolc hétig lenne a többi fölött

(Folytatás az 5-ik oldalon)

magától, de NE VÁRJON és ne huzza-halassza a dolgot, mert tavaly háromszáznál több Naptár rendelést kellett visszautasítanunk, mert későn jöttek.

Akik a szállítási díjat be-küldik, azok a már munkában lévő kétszáz oldalnál nagyobb Naptárt karácsony előtt megkapják.

ELOLTJÁK AZ ÉGŐ BÁNYÁT?

New Straitsville híres égő bányáját a szövetség valamelyik segélyosztálya talán eloltja.

Az égő szénterület már közel háromezer akernyi szén-vel szelveztet sok akér már elégett, de a tűznek utját állni nem tudták, bár úgy a tulajdonosok, mint Ohio állam sok pénzt költöttek a dologra.

Most a szövetség kormányát kéri az ohioi kongresszmenek, hogy vegyék a dolgot a kezükbe, mert az égő széntvidék most már egy egész csomó bányát veszélyeztet és ha a háromezer akér szén a tűz martaléka lesz, akkor a felületen levő szintén három-ezer család nem remélhet többé megélhetést azon a vidéken.

A tűz — ha nem tudják eloltani — körülbelül husz millió tonna szén fog megsemmisíteni a közeli években.

netés

... bennünket, "hosszu run-t" soha a vonatokon nem fogtunk és mert nem is nagyon volt miért sietnünk, egyik kis városból a másikba ténferegünk.

A Colonellal, a hobók akkori királyával akartunk találkozni és úgy hallottuk, hogy azon a vidéken jár.

Huszonöt évvel ezelőtt a Dél még szegény volt.

A civilháboru sebei már hehegedtek, de a sebhely nyomán új élet még nem támadt.

A kopott kis városok szegénységét még jobban kiemelték azok az apró szürke szobrok, amelyeket a "boys in gray" emlékére emeltek, amelyekbe egy legázolt ország összetört szívének minden bánatát belefaragták és amelyek a vérszegénység fázós szomorúságával meresztették közsze-meiket a reménytelen jövőbe.

A déli határok cotton-blossom idején az örök tavasz lágy melódiáit muzsikálják az embernek, de őszi időben a gyapot-lórók fekete szegénysére olyan barna bánatot huz a vidékre, mintha a reménvséget is örökre feladná.

A Dél kékvérű fehér urainak a kastélyaيرا akkoriban festék nem jutott még, a white trash pedig éppen olyan vitvilókban lakott, amilyeneket ma a szegény négerek otthonának csufolnak.

Enni volt mit és a hobók akkoriban arrafelé soha meg nem éheztek, mert édes krumpli, tengeri, tök elég termett a vidéken és a szegényre fosztott és vert lakosság szívesen megosztott a náluk is szegényebb

Mután azonban meg van írva, hogy "nemcsak kenyérrel él az ember", (ami a Délen bizony akkoriban kukorica kenyér volt) mi is elvágytunk a szomorúságot lehelő vidékről.

Végre több napi ide-oda való csavargás után megtudtuk, hogy a Colonel Maconban. Georgiában van és örömmel indultunk utána. Macon akkor még kedves kis város volt, de már felvette a versenyt Atlantával és mert az egyik vasut a divízió-központot meg a shop-ot odaépítette, pénztelenség soha nem volt abban a városban.

Másnap ott voltunk és a Colonelt csakugyan megtaláltuk a dzsungelban.

De a Colonel jókedvét még akkor sem tudtuk megtalálni, mikor este a páfinkás üvegek sorra jártak közöttünk.

Unszoltuk is, hogy igyekezzünk New Orleansba, ami Macon-tól már szerencsével csak két-napos ugrás volt, de a Colonel felvilágosított bennünket, hogy nem lehet Maconból elmennünk.

Egy betegünk volt a kórházban, akit nem hagyhatott a hobótársadalom magára.

Megmondta, hogy Joe Triplett halálos betegen fekszik a vasuti YMCA kórházban, mert ilyen intézménye nem volt a városnak és hogy két napon belül be fog következni a halála.

Triplettet ismertük és szeretjük. Nagyon szerettük.

Negyven év körüli, nagyon csendes, mindig szomorú ember volt, akinek rá volt írva az arcára, hogy malomköves terheket visz a szívében.

A legtöbben nem tudtuk, hogy mi bántja, hogy mit kapott utra-valónak, mikor a társadalom ajtót mutatott a számára, de a betegsége alatt a Colonel felvilágosított bennünket.

Mert az ezredes mindent tudott minden hobóról.

Bánatok letéteményese volt ő közöttünk, aki tudta jól, hogy Triplettet házassági bajok üldözték el hazulról.

... hogy vir... csak onnan... al volt a dzsun... már nótába fogott... vagy a bánat közöt... mindig csak egy nótát tam... aráztatott Spotty-val. Azt hogy, "Carry me back to Ol'Vir-gin"...

És mindig könnyezett, mikor Ol'Virgini-t elértük a nótában.

Megértettük, hogy nem hagyhattuk ott Joe-t a halálos ágyán magában, de még nem tudtuk akkor, hogy milyen kötelességet rakott ránk a hobósors.

Másnap az ezredes azt is megmondta.

A kórházban Joe-nak a hasán hordott övében egy írást és kilenc dollárt találtak. Az írásban azt kérte, amit a szomorú nótában szokott danolni: "Carry me back to Ol'Virgini..." Hogy vigyék vissza a falujába, ha megtalálják a holttestét az utszélen.

És a Colonel, a drága öreg cimbora, a hűséges barát, természetesen tartotta, hogy a haladokló bajtárs kívánságát teljesítjük.

Már a Joe halála előtt összefutkosta a jótékony egyleteket, hogy koporsórá huszonöt dollárt szerezzen és az utiköltséghez is kellett még vagy tizenöt dollár.

Mert a Colonelnek vele kellett menni a halottal és a vasuton a bilétát a koporsó után is megkérít.

Ha Joe Triplett azt kérte volna, hogy Oh'oba vagy Pennsylvaniába vigyék vissza, bajosan történt volna meg a kívánsága. De virginiai volt, déli volt és a dél'ek a közös bánat "free missonry"-ját tartották.

El volt hát minden intézve.

Csak azt nem tudtuk, hogy a bajtársak hogy menjenek el a temetésre, már pedig a Colonelt magában nem akartuk annak a megpróbáltatásának kitenni.

Mert megpróbáltatás egy hobó-cimborát, egy jóbarátot, egy dzsungel-testvért temetni.

Híszem elismerem én, hogy fájdalmas lehet, mikor egy anya a gyermekét kíséri az utolsó útjára, vagy amikor a gyermek viszi a szülei koporsóját temetni.

De ezekben a gyászokban osztoznak az emberek.

Mikor azonban a dzsungel kiver-t-kutyái közül egyet a nagy kaszával kivágnak, az otthontalanság árvasága borzasztó sulylyal szakad az emberre.

Az orvosok azt mondták a Colonelnek, hogy a halál már csak órák kérdése, mire öten nekivágtunk a nagy utnak, hogy tehevonatokon Petersburgba siessünk. Mert egy Petersburg melletti kis faluba kíváncozott Triplett, aki természetesen az utolsó akaratában a teljes utasítást is megadta.

Mikor mi odaértünk, már ott volt a Colonel a hullával és mi csak akkor tudtuk meg, hogy új bajok szakadtak a nyakunkba.

A Triplett özvegye nem volt, özvegy és a családi temetőben megtagadta a helyet az első urától.

A Colonel sirva beszélt, hogy nemcsak a Triplett asszonya, de még annak tizenhét éves fia is erősen tiltakoztak az ellen, hogy a halottat odavigyék a szülei mellé temetni.

És hiába volt a Colonel minden szaladgálása és kérése, hiába volt az asszony második urának a kérése, a koporsó ott volt az állomáson, ahol már a temetést nagyon erősen sürgették.

Nagyon el voltunk keseredve, nagyon blue-k voltunk és még arra is gondoltunk, hogy éjszaka mégis megássuk a halottunk sírját ott, ahol ő maga kívánt nyugodni

Ezt azonban nem igen lehetett volna megtenni, mert a családi temető egynehány almafa közt volt, a háztól vagy kétszáz lépésre és a kutyák bizonyára ránk uszították volna a keményszivű asszonyt, aki hallani sem akart az első uráról.

Köztemetőt nem ismertek a faluban, de a békebíró meg-tatott valami helyet az ezredesnek, ahol megengedték volna hogy a halottunkat elássuk.

Akkor azonban már az ezredes mérges volt.

Szó nélkül feltette a halott megint a Petersburg felé me-legelső vonatra és mindnyáj bementünk a tiz-tizenkét mé földnyire levő városba, hogy halottat valahogy elássuk.

Természetes, hogy az ingy-temető, a Potters Field lett utolsó nyugvóhelye a szegé elhullott bajtársnak, de én még azt hiszem, hogy ott sokkal jobban tud nyugodni, mintha a panasozolt sírhelyet a családi tokán megkaptuk volna a s-mára.

Ha azonban a temető a szegények temetője is volt, maga temetés szép volt és napok beszélték róla az akkor még el kis városban.

Hatonkun kívül volt még val három-négy hobó a városban akik természetesen az esetet tudták már, de tudta a város lakosága is, hogy a szomszédos faluban egy lelketlen asszony l-lökött az apái földjéről egy l-lottat.

Colonel Holden kapott pap is, aki a temetést végezte és baptista pap hívei közül több kikísérték a halottat az utolsó útjára.

A hobók pedig, hogy elég telt adjanak a halottnak, össkoldultak vagy két dollárt és l-szorut is tettek arra az egyszer fekete koporsóra, amelynek Virg'ni nem akart helyet ad amelyet a saját fia sem kísért utolsó útjára.

A sírnál az ezredes tartott szédet.

Zokogott ő is, de sirtak a is, akik hallgatták.

Háttas sirás-t biztatta Triplettet, hogy egyformán lel a virginiai földben akárhol nyugodni és hogy azok állnak a koporsója mellett, akik igazán szertették.

Azután egy pár szót az élőnek is mondott a Colonel.

A hobósorsról beszélt, a vert kutyák sorsáról, akik igazgondtalanul élnek és a bánat el tudják temetni, a legtöbbsz az italba.

Akik szabadok, mint a mac-rak és akkor mennek, oda me-nek, ahova akárnak. Akik ne-akarnak dolgozni és akik még találnak itt-ott egy kis vidá-ságot az életben.

De aiktől megtagadta a sz-azt, ami a legdrágább az emb-nek, ami nélkül nincs megny-vás és nincs élet, akik soha, s-hol, egy házat sem hívhatnak otthonnak; még akkor sem, r-akor már csak hat lábnyi ottho-kérnének az élettől és az élők-t zokogott a Colonel és mi zokogtunk.

A Salvation Army árva trombitása szomorúan fújta, hogy "Carry me back to Ol'Virgini..." és mi tudtuk, hogy Colonel Holden is ide, Virginiába készül az utolsó útjára...

Szomorúan, csapzott madarak módjára, gyalog illantunk ki a városból.

Dél felé mentünk, New Orleans felé, ahol feledést reméltünk és ahol azt később meg is találtuk. Mert akit a föld eltakar, azt az élők el szokták feledni.

De napokig levertek voltunk, napokig mázsányi suly volt rajtunk az ezredes beszéde és úgy éreztük, hogy a halálunk után is cél nélkül fogunk járn-kelni a sinek közt, hogy nem lesz soha sehol otthon, tűzhely, család a számunkra...

És ha később a dzsungelban valaki véletlenül, ittas állapotban a "Carry me back..."-re rágyujtott, hatan is rákiáltottunk, hogy ezt az egy nótát ne bántsa.

Nem tudom, hogy Joe Triplett meg tudott-e a petersburgi Potters Field-en nyugodni, de azt tudom, hogy a Colonel gyászbe-

...zentul más lesz a helyzet az új néger képviselő a saját pártjától követeli az igazságot, saját pártjának az elnöktől fog kérni, hogy az új deal mosto gyermekeire is gondoljon.

széde huszonhat év után is egy re itt cseng a fülembbe, mert : otthont azóta sem találok.

És mikor így hűvös őszi északokon végig süvit a szél De roithan a Sloan Streeten, úgy ézem, hogy csak lakást, de ne otthont ad az a hajlék, ahol egy dül járom a szobákat és hogy még mindig azoknak a csava góknak a táborába tartozom akiktől a hat lábas otthonok meg lesznek talán tagadva.

A Colonelt visszavitték ugyan abba a rangos kriptába, ahol Richmond mellett bucsujáró h-lye van a hobó világnak, nátehát a Carry me back to Ol'Virgini..." nem esett hiába, én nagyon messze estem onna ahol Demjén Ferenc barátom olyan gyakran trombitálta, hogy "My Old Kentucky Home..."

MAGYAR

Hungarian Miner

THE HUNGARIAN MINERS JOURNAL HAS MORE SUBSCRIBERS THAN ANY OTHER THREE HUNGARIAN WEEKLIES IN THE UNITED STATES

VOLUME XXII. ÉVFOLYAM

DETROIT, MICHIGAN

193

A RÁDIÓ PAP A SZÉNIPARÉRT

Father Coughlin új ligája követeli a bányák közüzembe való helyezését

Father Coughlin, az országos hírű rádió pap tudvalevőleg ligát alakít, amelynek radikális programja még sokkal többet követel a nép számára az új dealnél.

A többek közt az új liga programja követeli, hogy az ugynevezett természeti kincseket, mint pl. olajat, timbert, szenet, gázt, stb. a szövetség vegye a birtokába és azokat szövetségi üzembe helyezze.

Father Coughlin előtt nem ismeretlenek a "brain trust" tervei és tudatában van annak, amit a Magyar Bányászlap már négyöt hete megírt, hogy ilyen tervék már készen állnak az elnöknel és csak alkalmas pillanatra várnak, hogy azokat tárgyalás végett a congressus elé terjesszék.

Tudvalevő, hogy Fr. Coughlin a Roosevelt kormány uralomra jutása után egy ideig a kormány nem-hivatalos szónoka volt bizonyos kérdésekben és jelenleg is szoros összeköttetésben áll a legliberálisabb washingtoni körökkel.

A ligáját is azért alakította, mert az mintegy az új dealerek felelete a reakciós Liberty Leaguera, amelyben a milliárdosok és milliomosok Al Smith barna keménykalapját tüzték ki a reakció zászlajának.

A bányászok most már újra meggyőződhetnek róla, hogy a Magyar Bányászlap sokkal előbb jut a legmegbízhatóbb értesülésekhez a kormány jövő terveit illetőleg, mint az ország legnagyobb lapjai, mert a bányák államosítására vonatkozó és még csak nagy vonásokban elkészült tervek a Magyar Bányászlap ismertette először.

Szerénytelenség nélkül mondhatjuk talán meg, hogy az erre vonatkozó tárgyalások során többször alkalmat kaptunk rá, hogy a legilletékesebb körök és egyének előtt a Magyar Bányászlap, tehát a magyar bányászok észrevételeit kifejtjük.

Ebben az ügyben ismét csak azt írjuk, amit már megírtunk, hogy a kormány követelni fogja a szén-olaj és lumber iparok szövetségi kézbe való helyezését és amennyiben utját állná ilyen radikális lépésnek a congressus, ez lesz a két év múlva esedékes elnökválasztási kampánynak egyik legfontosabb kérdése.

SZÁZ SZÁZALÉKOS KERÜLET.

Indianában a UMW. tizenegyedik kerülete száz százalékosan be van szervezve.

Emlékeztet még, hogy mikor John L. Lewis politikája a szervezetet darabokra zúzta, Indianában azt majdnem teljesen kirtották.

Most az új deal jóvoltából és a kerület erélyes tisztikarának a munkája után a 11-ik kerület újra elérkezett oda, ahonnan tízéve elindult.

BOMBÁKKAL ÜLDÖZIK A SZERVEZETET

Uniontownban bombát dobtak a szervezet házára. - A hírhedt Frick-országban hétről-hétre erősödő terrorral üldözik a bányászok szervezkedését. - A tetteseket biztosan nem fogják megtalálni

A hírhedt Frick-féle vérmeszkőn a kompániák és azok bérencsei csak nem férnek a bőrükbe és nem akarnak belenyugodni, hogy előbb-utóbb mégis csak új deal készül ebben az országban.

A szervezetet üldözik, a szervezethez ragaszkodó bányászokat terrorizálják és hétről-hétre a terror új és egyre aljasabb eszközeihez nyulnak a bányászok ellen.

Az orggyilkosságok, a verekedések, a támadások minden napi krónikáit képezik a vidéknek és ma-holnap senki nem érzi magát Fayette Countyban biztonságban.

A törvények dacára a Frick-gang a kompánia rendőrök és deputy gangsterek százait tartja a pay-rolliján és ezeknek a gummeneknek zavargásokat kell csinálni, mert ha békesség lenne, akkor a dzsábót elvesztenék.

A múlt héten a United Mine Workers, Herbert Streeti Hallját akarták felrobbantani és az éj sötétjében egy száguldó automobilból bombát dobtak az épületre.

Ezuttal azonban a bectelen támadás nem használt, a bomba a Union Hallja és egy másik épület közé esett és a sikátorban egy három lábás lyukat vágott. Szakértők szerint, ha a bomba a Hallt érte volna, pozdorja sem maradt volna belőle.

A szervezet birtokát képező Hall emeletén lakások vannak, amelynek szerencsére lakói most

nincsenek s így emberéletben hiha vagy kár nem történt.

De a szomszédos nyolc-tíz ház ablakait az erős légnyomás bezuza, több ház megsérült és az anyagi kárt kétezer dollárra becsülik.

A hatóság természetesen "vizsgálatot rendelt el", de bátran fogadhat mindenki, hogy a tetteseket kézre keríteni nem fogják, mert a — Frick kompániát nem lehet Fayette Countyban a vádlottak padjára ültetni.

Kétségtelen, hogy a robbanást a "brotherhood"-nak nevezett kompánia juni tagjai követték el, akik egészen neki vannak vadulva, s akik a saját erkölcsi hibáik tudatában minden áron marakodást keresnek.

Természetes, hogy a kompánia junik tagságának a többségét csak a terror és a kenyér elvesztésének a félelme tartja abban a szervezetben, de a kisebbséget a kompánia állandóan pénzeli és azok keresik minden alkalommal a verekedésre és az erőszakosságra az alkalmat.

Közvetve tehát a Frick-gang a bűnös, amiért betyárvilág van Fayette Countyban, s ha a hatóságok komolyan felelősségre akarnák vonni az igazi bűnöst a bombázásért, akkor a Frick-céget, illetve az acél trusztot ültetnék végre egyszer a vádlottak padjára. Akkor lenne aztán igazán új deal ebben az országban.

A BÁNYÁSZASSZONY A KORMÁNYBAN

Miss Josephine Roche pénzügyi államtitkár lett. - A híres bányatulajdonosnő régi híve az új dealnek

Miss Josephine Roche neve nem ismeretlen a bányászok előtt, sőt a többi munkások is ismerik az egész országban.

Ez a nagyszerű asszony a szén ipar legszomorubb napjaiban bányákat örökölt Coloradoban, ahol akkor még a Ludlow vérengzés keserű emléke élénken élt a szívekben és ahol a szervezet ki volt írva a Rockefeller féle Colorado Fuel and Iron jóvoltából az egész államból.

Miss Rochenak az első dolga volt, hogy a tulajdonába jutott bányákba a szervezetet behívta és a depresszió legsúlyosabb napjaiban és állandóan a szervezet által megállapított bérskálát fizette.

Colorado államban kormányzónak futott, hogy az új dealt támogathassa magában az állam törvényhozásában, de az előválasztásokon elbukott.

Sokan azt hitték, hogy a Washingtonban működő szövetségi Children's Bureau fejének fogják meghívni, de az elnök fontosabb hivatalt tartott fenn a számára.

A múlt héten pénzügyi államtitkárnak (Assistant to the Secretary of Treasury) nevezték ki

és a kinevezés általános örömet keltett a new dealerek közt.

Miss Roche nagyműveltségű, liberális nő, aki régebben Miss Perkins-el együtt New York államban folytatott nagy tevékenységet szociális munkákban. Ő maga nem volt gazdag, mielőtt örökölt, de jómódu és előkelő családból származott és annál érdekesebb, hogy egész életében a tömegeket akarta szolgálni.

Kár, hogy Miss Roche nem a munkás szervezetek felé indult a tevékenységével, ahol eredményesebb munkát tudott volna végezni, mint azok a munkás racketeerek, akik a munkásmozgalmaknak csak teherátvitelét képezik.

CIMVÁLTOZÁSNÁL TESSEK MEGIRNI A RÉGI CIMET

Aki költözik és címváltoztat ir az újsághoz, legyen szíves az új címe mellett a régi címét is megírni, mert addig nem küldhetjük az új címre az újságot, amíg nem szüntetjük be a lapot a régi címen.

JÓTÉKONYSÁGI BÁNYAMUNKA

A lezárt Exeter, Pa. bánya munkásai közül sokan segélyre vannak szorulva, miután a közbelben munka-alkalmat nem találhatnak.

Most a segélybiztos azt határozta el, hogy a munkátlan bányászok ötvenes turnusokban dolgozni fognak heti három napot a bányában és segély helyett fizetést kapnak ezért a munkáért.

Ezzel szemben aztán az így bányászott szenet a segélyezettek közt kiosztják, ahelyett, hogy azt pénzért vennék a kereskedőtől.

Nem sok haszna van az egész próbálkozásnak, mert ha ilyen módon segélymunkát kapnak az exeteri bányászok, akkor ugyanannyi munkát vesznek el a többi bányászoktól, akik rendszeresen dolgoznak.

Az exeteri bánya a Lehigh Valley társaságé, amely a szénért a neki járó profitot — természetesen — megkapja.

A LEHIGH VALLEY HATALMAS

Hónapok óta kíváncsian várják a bányászok, hogy mi lesz a bánya inspektornak a Lehigh Valley ellen indított perével, a melyben arra akarják a társaságot kényszeríteni, hogy a bányatörvényeket betartsa.

A Humboldt Collieryben a standard löpornál olcsóbbat, silányabbat és veszedelmesebbet adtak néhány hónappal ezelőtt a bányászoknak, akiknek azonban a régi árakat charge-olták.

A bányászok felhívták a dologra a bánya inspektor figyelmét, aki a társaságot perelte.

A tárgyalás többször ki volt tűzve és utóljára október 31-én kellett volna azt tárgyalni, de a hatalmas társaság talált rá módot, hogy azt ismét elnapolja.

Most november 26-ára van kitűzve a tárgyalás, de a bányászok fogadást ajánlanak, hogy az nem lesz meg, mert a bányatársaság — hatalmas.

ELOLTJÁK AZ ÉGŐ BÁNYÁT?

New Straitsville híres égő bá-

Chicago ajándéka

Chicago egy kellemetlen ajándékot adott a demokrata pártnak, ami még sok ósz hajszálat fog a párt nagyságainak okozni.

Egy négyet küldött Chicago egyik kerülete a kongresszusba, aki ezuttal a demokrata padso-rokban fog helyet foglalni.

Valószínű, hogy a nagy többséggel bíró demokrata párt szívesen lemondott volna arról az egy győzelemről és szívesebben üdvözölt volna egy fehér republikánust a néger kongresszman helyébe, de a tényen nem tudnak változtatni.

És a déli államok kékvérű törvényhozói kénytelenek lesznek a párt konferenciákon egymasmellé ülni a négerrel, aki természetesen a különböző kongresszus bizottságokban is elfogja a helyét foglalni.

Egyelőre ennek az egy embernek a jelenléte nem látszik nagy dolognak, de akik ismerik a déli fehérek felfogását, azok tudják, hogy ez súlyos problémává válik az elnök pártjának.

A republikánusoknak könnyű helyzetük volt a jelenlegi néger képviselő republikánus elődjével, mert Lincoln pártja az egyenlőséget hirdette, (igaz, hogy csak hirdette) a demokratáknál azonban más a helyzet.

Ez az egy szál néger a legkellemetlenebb kérdéseket fogja a saját pártjához intézni, különösen abban az irányban, hogy az alkotmány tizennegyedik módosítását mikor fogják végrehajtani a déli államokban?

Kérdéseti ez az egy képviselő a kollegát és pártjának a tagságát, hogy mit hajlandók a lincselések ügyében csinálni és a demokrata párt déli tagjai ezt a kérdést nem hallgatják majd örömmel.

Az új dealnek van egy elhallgatott részlete, ami idáig "tabu" volt közöttünk és amiről hallgatolagos megegyezéssel eddig nem esett szó az országban.

Az új deal igazságot ígér az elfelejtett embereknek, közöttük a négereknek, de ezt az igazságot nem adta meg idáig.

Az NRA-ban ugyan a minimális napszámot MINDEN MUNKÁS számára megszabta, de ma már nagyon sokan tudják, amit a szervezetek is elhallgattak idáig, hogy a délen a négereknek nem adják meg azt a minimumot, amit az NRA-ban ígérnek.

A fehér munkaadók egyszerűen nem fogadnak néger munkást, ha azok követelik az egyforma napszámot, minthogy pedig a négernek éhen nem halhatnak, ma a fehéreknek kevesebbet dolgoznak.

Amíg csak egy republikánus képviselő beszélt a kongresszusban, addig a demokrata többség egyszerűen elsiklott a beszéd mellett.

Annál is inkább, mert nekik kellett leülni a néger mellé.

Ezentul más lesz a helyzet és az új néger képviselő a saját pártjától követeli az igazságot, a saját pártjának az elnöktől fogja kérni, hogy az új deal mostoha gyermekeire is gondoljon.

Sok szó esik arról, hogy az új deal és a nyomában fakadt ébredés új pártalakulatokat fog létrehozni az országban.

Hogy a konzervatív demokraták ott hagyják az egyre erősebben bal felé haladó elnöket és egyesülnek a republikánusok konzervatív ágával.

Nem lehetetlen, hogy ez nemcsak a politikai és gazdasági fel-fogás következtében fog megtörténni.

El lehet képzelni, hogy a négerkérdés fogja elválasztani az elnök pártjától az "Old South" demokrata politikusait, akik talán több társadalmi igazságot akarnak, akik talán az új deal minden részletét helyeslik, de csak a fehér ember számára.

A néger kérdés egész biztosan felkerült volna az új deal során a közeli jövőben és az mindenképpen problémája lesz az elnöknek.

De ez az egy szál néger demokrata kongresszman talán évekkel sietteti a színváltást, különösen ha intelligens ember és ha nem lesz árulója a fajának.

Ezt az ajándékot adta Chicago a demokrata pártnak és elhiheti mindenki, hogy a párt nincs az ajándéktól meghiúsítva.

This delicious cheese food is
**DIGESTIBLE AS MILK
ITSELF!**

Hidden in Velveeta's richly mild Cheddar Cheese flavor are health-protective elements of many foods. It's wonderful for children. Serve Kraft Velveeta—in sandwiches, in cooked dishes... often!

CSAK ERRŐL NEM BESZÉL INSULL

Insull sirva és mosolyogva, büszkén és megalázottan védekezik a törvényszéken, ahogy arra megamították az ügyvédek.

Az esküdtsek meg fogja állapítani, hogy bűnös volt-e technikailag Insull az ellene emelt vádakban, a közvélemény már elintézte a dolgot.

De mikor Mr. Insull a mellét veri és százféleképpen magyarázza, hogy ő jótévője volt ennek az országnak, jó lenne, ha egy kérdésre, egyetlenegy szerény kérdésre szíves lenne felelni.

Mikor Görögországban bujdosott, mikor az ügyvédek egész hadserege védelmezte a kiadatás ellen, akkor drága orvosok naponta halálos betegnek találták, aki belehalna, ha utra kellene kelnie, hogy visszajöjjön ebbe az országba.

Mióta itthon van, azóta csodálatosképpen nincs semmi baja, tehát vagy nem volt igaz a halálos betegség, vagy csodálatos gyógyító ereje van a honi levegőnek ebben az országban, mely Mr. Insullnak nem is hazája.

Csak azt kellene megmondani a megbukott villanycsászárnak, hogyha olyan nagy jótévője ennek a nemzetnek, ha olyan nagyon biztos, hogy mindenben ártatlan, akkor mért szökött el, mért küzdött két évig, hogy vissza ne hozhassák, mért követett el mindent, hogy bíróság elé ne kerüljen állnia ebben az országban?

A két évig tartó szökés, a mesterséges halálos betegség, az országról-országra szóló csavargás egyáltalán nem azt mutatták, hogy Mr. Insull olyan fehérnek érzi magát, mint amilyennek állítja.

KARÁCSONYI UTAZÁS MAGYARORSZÁGBA

Czecho-Slovakiába, Romániába és Jugoszláviába
New Yorkból direkt ANTWERPEN-en keresztül a mi kényelmes
ujjonnan berendezett és népszerű hajóinkon:

S. S. "ILSENSTEIN" indul NOV. 27-ÉN
S. S. "GEROLSTEIN" indul DEC. 11-ÉN

Néhány ok, amiért ezeken a hajókon utazzék:

1. Nincs osztály különbség. Minden utas ugyanabban az osztályban van és ugyanazt a kényelmet, kiszolgálást és kosztot élvez.
2. A hajók nagyok, modernül berendezettek. A kabinok tiszták, kényelmesek és szépek. A koszt bőséges és nagyszerű.
3. New Yorktól Antwerpenig, ODA-VISSZA A visszatérési jegy egy évig érvényes.

\$150

Írjon vagy látogasson el irodánkba

ARNOLD BERNSTEIN LINE

17 Battery Place | 931 Grant Blvd. | 131 S. Wabash Ave
New York, N. Y. | Pittsburgh, Pa. | Chicago, Ill.

»» HA ÖNNEK »»

**LEVÉLPAPÍR
BORITÉK
NÉVJEGY**

vagy bármilyen
NYOMTATVÁNYRA VAN SZÜKSÉGE

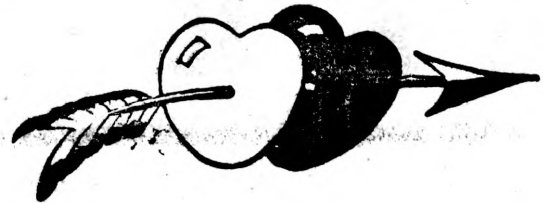
«» HA EGYLETÉNEK «»

Plakát - Mulatsági meghívó - Belépti jegy - Lunch ticket - Nyugtakönyv
Alapszabály - Jubileumi könyv vagy Diszalbumra van szüksége
FORDULJON HOZZÁNK BIZALOMMAL
Ujságot - Könyvet - Nyomtatványt ne rendeljen, míg tőlünk ajánlatot nem kér
**UNION LOKÁLOKNOK MINDENFÉLE
--- NYOMTATVÁNYT KÉSZÍTÜNK ---**
OLCSÓN - IZLÉSESEN - PONTOSAN
készít és szállít

**Mindenféle
Nyomtatványt**
az ország bármely részébe

- LAPUNK NYOMDÁJA -

MEGSEBZETT -- SZIVEK --

REGÉNY

(Folytatás.)

De a laikusok nem hitték el, hogy azt a magas alkotmányt egy ló, emberrei a hátán átugorja. Egyszer csak elrepült Csák a tribün előtt és a tapsoló, éljenző tömegnek vidáman tisztelegve, kivágtatott a pályára.

A főhadnagy teljes lélekjelenlétel, — hiszen annyiszor csinálta, — fordította a lovát a magas, virágos lugas felé s amelynek rettentő vágtatással száguldott neki a nemes állat, minden külső kényszerítés nélkül, csak a megszokott gyakorlat ősztözte. A főhadnagy még sarkantyút sem használt.

Csák ebben az örült vágtatásban, amint a nap melegen sütött, két nap óta korhelykedő fejére, valami édes szűdülést, valami földöntuli, jóleső bágyadságot érzett, de a kantárt keményen tartotta.

Ekkor a korláthoz érték és félröppent vele a ló, mint egy óriási sólyom. S Csák a tribün felől, a tömeg egy nagy lelkesítő kiáltását hallotta és arra nézett. S a gyönyörű napfényben, amint felszökken a majd két ölnyi magasságba, úgy vélte, hogy a tömeg közt ott áll Fáni, még az arcát is látta, amint kék szemével lelkesítően mosolyog és int felé.

— Lám, megérkezett! S egy pillanatra mindenről megfeledkezett. A karját sóvárogva tárta ki a képzelte álomkép felé és a kantárszárat megeresztette.

Csák a pompás lovas, rögtön tudta, hogy ilyen pillanatban elereszteni a repülő ló száját mit jelent. Rettenve tért magához pillanatszerű kábultságából, utána kapott a kantárnak, de a ló feje előresett és a nagy magasból óriási szaltómortalléval vágódott a földre, az átugrott lugas mögött és maga alá gyúrta a gazdáját is.

A tribünön halálos csönd lett egy pillanatra, hogy rá rögtön az elsőnyedés moraja zúgjon fel.

A Rozina felugrott és vadul tan, nyerve száguldott a mezőn, de Csák ott maradt.

Tisztek, szolgák és orvosok futottak felé és a főhadnagy kekre nyílt szemekkel feküdt hanyatt a hervadó avaron. Magánál volt és nézte az égen uszó, rózsaszínűvé vált báránnyelű foszlányokat.

— Ime, — gondolta, — itt a halál.

De legelső volt a hozzáérkezők közt Gyorgyevics, aki kétségbeesve kapta ölébe a pajtását és mint az anya a gyermekéhez, úgy beszélt:

— Emikém, mid fáj? Hol vagy sebezve? Szólj! — És mikor látta, hogy a Csák melle vérzik, rettenetes káromkodással fakadt szíva.

Csák, aki mikor Gyorgyevics felültette, lecsukta a szemét, most felnézett és a halászáppadt arcán mosoly vonult végig, halak, vontatva azt kérdezte:

— Megérkezett Fáni?

— Nem érkezett főhadnagy ur, — felelt Gyorgyevics örvendezve, hogy Csákot beszélni hallja, — az előbb sürgőnyözött, hogy nem jöhet. De te hogy vagy? Felelj!

— Nem érkezett? — sóhajtott bágyadtan a főhadnagy és megint behunyta a szemét. — Pedig én az előbb láttam...!

— Csák, szólj, hogy vagy? Ismersz? — kiáltott elkeseredve a hadnagy. — Én vagyok, Gyorgyevics!

— Ismerlek, — felelt alig hallhatólag Csák, de igen fáradtan nyitotta ki a szemét. — Jól vagyok, pajtás, egész jól, — morgogta és elalélt.

A doktor lehuzta a főhadnagyról a bluzt és az inget. Nem látszott rajta semmi különös nagyobb seb, csak éppen a szíve felett egy félkör alakú fekete csík, a két végén piros ponttal, ez vértett egy kevésé.

Az orvos hallgatta a mellét mindenfelől.

— A lova, mikor felugrott a földről, szívenrugta a főhadnagyt, — mondta a doktor. — Hordágyra kell tenni és a városi kórházba vinni, — rendelkezett tovább az ezredorvos, — az egészen közel van. Ha a katona kórházba akarják vitetni, át kell vele menni a városon és addig a mozgatótól esetleg belsőleg elvérezhet.

És Csákot elvitték a városi kórházba.

De az ünnepélynek vége lett. Az estéli díkjiosztó mulatság is nagyon nyomott volt. A bánosi tisztnek elvette a kedvét ez a szomorú eset. Mindegyiknek Csák volt eszébe, Csák, aki már ekkor negyven fokos lázzal feküdt a kórházi ágyon és szíve fölre jéges tömlőt rakó, fehér főkötös ápoló apácának meleg hangon, mosolyogva mondogatta:

— Édes Fánikám! Hiszen én tudtam, hogy maga eljön...

XXVI.

A TRUBADUR NEM DALOL TÖBBET

A Csák balesete országos konsternációt keltett. Most látszott csak, mennyire ismerik és meleg részvétükből ki is tűnt, hogy mennyien szeretik is a szép nőták szerencsétlenül járt költőjét. Teljesen idegenektől érkezett nap-nap után válaszos sürgöny az ezredirodába, akik mind a főhadnagy sorsa iránt érdeklődtek.

A bánosi asszonyok, leányok, különösebben a szintársulat előkelőbb tagjai kezdeményezésére mindennap friss virágcsokrokat, sőt cserepes virágokat is küldöttek a beteg nótáfanak, aki mindegyik imádt a virágokat.

Mikor Csák a balesete után három nap múlva először tért magához hosszasan a lázas állapotból, a szobája ablaka, meg minden hely, ahova rakni lehetett, tele volt szebbnél-szebb virágokkal.

Az apáca, egy nagy, erős, szöke leány, látva, hogy a deli beteget jobban van és magához tért, nyájás, meleg beszéddel mutogatta a virágokat, odahordva neki egyenként mindet s elmondva, hogy melyiket ki küldte.

Csák bágyadtan mosolygott és szomorú rezignációval mondta az éppen bejövő ezredorvosnak, aki mindennap meglátogatta, habár Csákot a kórházi doktorok kezelték.

— Lásd, doktor, hogy szeretnek! Virágossá teszik az utolsó napjaimat... Ha az életem sivár volt is, de a szép asszonyok kegyelméből rózsák között fogok meghalni... A kórházban! Poéta sors...!

— Bolond beszéd, — förmedt rá a goromba ezredorvos, — nagyon bolond beszéd, barátom. Miért kellene önnek meghalni? Ki tudja azt, mikor halunk meg! Csak nyugalom, nem sokat beszélni és minden rendbe jön.

— Mondja, doktor ur, becsültszavára, felépülhetek én? — kérdezte Csák az orvosra nézve merően.

Az öreg nem állhatta ki a beteg nézését, úgy tett, mintha egy virágcsokrot szagolgatna, de összeszedte magát és határozottan felelt:

Ha betartja amit a doktorok rendelnek, bizonyosan...!

— Igen, — sóhajtott Csák, — na majd jól viselem magam...

Délután színészek és színésznők keresték fel, akik a bohém főhadnagynak jó pajtásai voltak.

Az öröklék kedélyes kompánia, hogy Csák is tréfált, nem is tudta elhinni, hogy olyan komolyan beteg a gróf. Olyan tréfálkozást, hancurozást vitt véghez, hogy Csák szinte elfelejtette, hogy kórházi ágyon fekszik.

Az apáca figyelmeztette is, hogy ne beszéljen annyit, mert ez igen ártalmas és gátolja a gyógyulást, ha nem vesztélyeztet.

Csák vidáman fogta meg az apáca kezét és bizalmas mosollyal mondta:

— Ne haragudjék, kedves testvér, de ennek a cigánynépségnek a bolondos fecsegése többet gyógyít énrajtam, mint a kórház összes patikája.

Az apáca félrevonult és békét hagyott nekik. Tegyenek amit akarnak. És a vendégeken nem is fogott az intelem, sem a beteg. A tréfálkozásnak vége nem akart szakadni, míg egyszer aztán Csákra rájött a köhögés és nagy aludtér darabokat köhögött fel.

A társaság nagyon komoly lett. És szónélkül nézte a beteg körül forgoló apácát, aki jeges tömlőt tett a főhadnagy mellére.

— Már most egy szót sem szabad szólni, gróf ur, — jelentette ki az apáca szigorúan. — Meg akarja ölni magát?

— Már nem! — mosolygott a főhadnagy akasztófa humorral. — Azt hiszem ezt már megtettem! Hanem ti gyerekek, — fordult a színészek felé, — ne vágjatok ilyen savanyu arcot. Ha ti annyiszor meghaltok a szinpadon, hát én is meghalhatok egyszer...! Látjátok, érdemes volt kijönnötök, a haldoklást tanulmányozhatjátok...

— Már most megyünk, — mondta könnyezve a drámai szende, — mert keserit bennünket. Jó egészséget és fogadjon szót a testvéreknél.

— A főhadnagyból nem igen lesz prédikációs halott, — jelentette ki szomorúan a bonvivant, mikor a folyosóra értek.

— Vagy hamar lesz, — mondta keserű hangon az öreg komikus.

Csák pedig a sok beszédől igen kimerült, nagy láza lett és az éjszakát igen rosszul töltötte.

De másnap már jobban lett. Harmadnap reggel pedig Gyorgyevics, aki mindennap bejött hozzá, újra felkereste és egész jó kondícióban lelte beteg pajtását.

— Hiszen olyan jó színben vagy, Elemér, — mondta vidáman a hadnagy, — senkise hiszi el a betegvoldot.

— Tényleg jobban érzem magam, maradj itt egy kevés ideig, beszélj meg van veled.

— Parancsolj, pajtás, — felelt Gyorgyevics és odaült közvetlen a beteg ágya mellé.

— Így, így, — mondta a főhadnagy melegen, de bizonyos keserűséggel — gyere ide, rác, egész közel hozzám, ugyanis megszökegyek el tőled, oda, — tudod a nótát, — ahol nincs tél és nincs kikelet...! Magad maradj az elátkozott pavilonban.

A hadnagy, akinek a doktor megmondta, hogy a Csák életéhez nincs remény, lecsüggesztette a fejét és még valami ellenvetést sem tudott keserűségében mondani.

— Lásd, — folytatta Csák, — az egész életem eltévesztettem, de ezt nagyon jól csináltam. Hanem itt sem én, hanem a lovam volt az ügyes. Éppen úgy rugott meg, ahogy nekem a legjobban tetszik.

Folytatjuk.

A DEMOKRÁCIA IGAZOLÁSA

A demokratikus berendezkedést és a demokráciát igazolták a választások a múlt héten.

Az Egyesült Államok népe megmutatta, hogy alkotmányos és demokratikus formák közt is meg lehet adni egy embernek a megbízást, hogy bizonyos alapelvek szerint kormányozza — további határidőig — az országot.

Roosevelt ma éppen olyan diktátor, mint Mussolini, vagy Hitler, mert kétség sem fér hozzá, hogy amit akar, azt meg tudja a congressszal szavaztatni, amikor és amilyen formában akarja.

Míg azonban Rooseveltet két év múlva ki lehet szavazni a dzsábjából, az igazi diktátorokat csak gölyóval, bombával vagy dinamittal lehet a helyükről elimálni, vagy elűzni.

Azoknak a hatalma a katonaság szuronyán nyugszik. Rooseveltt a nép akaratából diktátora máttól kezdve ennek az országnak.

Lehetnek, akik azt hiszik és azt mondják, hogy a diktátori hatalma eddig is meg volt az elnöknek, mert a congresszus mindkét házában meg volt a többsége.

Részben ez igaz, de csak részben, mert határozta a Rooseveltt hatalmát a MORÁLIS kötelezettsége, hogy az Uj Deal utján tulmészire ne menjen.

A republikánus ellenzék és a nagytőke elég gyakran felhányták, hogy Rooseveltt az elnökválasztás előtt nem beszélt az NRA-ról, az AAA-ról, a TVA-ról meg az Uj Deal többi alkotásairól, amikhez tehát csak a nagy összeomlás adta meg neki az IDEIGLENES megbízást.

Most vége ennek a helyzetnek.

Az Egyesült Államok népe ma már tudatában van mindannak, amit Rooseveltt idáig igyekezett és ezután próbált csinálni, mert ha az elnök azt titokban kívánt volna tartani, elég hangosan kiabálta azt a háztetőről a nagytőke.

Az ellenzék hangos, komisz és hazug propagandája az alkotmány szétrombolásával, szocializmussal, bolshevizmussal fenyegette az országot és a lakosságot — boldog többséggel azt felelte, hogy lássuk azt a bolshevizmust, ha az elnök jónak látja a számunkra.

Soha nagyobb többség nem adott egy kormányzónak megbízást, soha határozottabban nem némitottak el egy lármás ellenzékét, mint ahogy azt a szavazók a múlt héten megtették.

A reakciós republikánusok el vannak lökve az Uj Deal útjából.

Még ma a demokrata párt sem állíthatja, hogy a kormányzásra a megbízást a párt kapta.

A megbízás, a többség egyenesen az elnöknek szült, amit több helyen elég világosan láttunk.

Ahol a kormány egy-egy progresszív republikánus jelöltet támogatott, ott a megbízást az és nem a demokrata ellenfele kapta meg. Mert a néptől az ELNÖK MELLETT, akár szavazni.

Teljesen szabad keze van ma Rooseveltnak és teljesen szabad keze lesz még két évig.

Nem kell alkudnia, nem kell haboznia, nem kell lavíroznia jobbra és balra, mehet előre a saját személyes programja mellett egyenes irányban.

Ez a két év elég idő arra, hogy rendbe hozza az ország szénáját.

Ez a két év elég idő arra, hogy vagy co-operációra kényszerítse a nagytőkét, vagy olyan erővel lépjen a tőke gyomrába, hogy az ne tudjon ilyen féltelmes erővel a nemzet gazdasági életére feküdni.

Ha a bankárok nem co-operálnak, a congresszus boldog örömmel szavazná meg, hogy állítsanak fel egy nagy központi bankot az országnak.

Ma a nagyiparosok nem co-operálnak, a congresszus nem

csak a harminc, de a huszonöt-órás heti munkaidőt is meg fogná szavazni.

Ha a munka nem indul meg, az elnök akár huszonöt ezer milliós középítkezésre is felhatalmazást kap a törvényhozás két házától.

Semmi és senki nem állhat az elnök útjába, hacsak a — saját pártja el nem fogja gáncsolni.

Az ellenzék nélkül maradt kormánypárt minden vonalon átveszi a vezetést, a hatalmat és az azzal járó — politikai zsákmányt is.

Alkalma lesz a párt gépezetnek és a párt tagságának a korrupcióra, mert a legyöngült ellenzékől igazán nem kell lesztartania és az semmiféle tényleges kontroll nem képez.

Félni kell tőle, hogy a demokrata párt belerészegedik a hihetetlenül nagy győzelembe és hatalomba és a győzelmi mámor beleviszi a korrupciót a szövetségi és az állami kormányzásba, amit eddig Rooseveltt meglehetősen szerencsével és erős kézzel kint tartott.

Ha ez bekövetkezik, ha a saját pártjával nem bírja, akkor maga az ő pártja fogja megkeseríteni, meggyöngíteni és esetleg megsemmisíteni az uralmát, ahogy a demokráciának mindig a korrupció lehetősége volt a legnagyobb

Tavaly csak egy extra osztalékot fizettek

A Goodyear Tire and Rubber bejelenti, hogy a tire-ok árát 25 százalékkal felvágják, mert emelkedett a gyapot, a gummi és a munkások bérét is emelték.

Ha kiszámítjuk, hogy mennyi gyapot, gummi és munkabér megy egy-egy tire-ba, akkor rájövünk, hogy az egész nem jelent harminc centet és ezeknek az emelkedéseknek legfeljebb öt-tíz centre lenne szabad rugniuk.

A Goodyear gyárban, mint minden más gyárban a fő-kellék a gép, a kamat a tőke, amely éhes a profitra.

Tavaly a Goodyearék csak egy extra osztalékot fizettek és az utóbbi hetekben semminek az ára nem ment fel.

Az NRA ellenben lehetővé tette nekik, hogy a fogyasztókat rabolják és a gyáros urak azt nem mulasztják el megtenni.

veszélye.

A választás eredménye a demokrácia győzelmét és igazolását jelenti.

Mert kétségtelen, hogy az Egyesült Államok népe diktátort választott — záros határidőre — magának, egy bizonyos program megvalósítására, vagyis megtálatla a leggyorsabban célra vezető eszközt, hogy a régi rendszert likvidálja és az Uj Deal alapját megvesse.

De a választásnak ugyanez az eredménye esetleg meg fogja mutatni a demokrácia súlyos hibáit is, amelyek eddig minden

demokratikus államformát megölték.

Roosevelt erején mulik, hogy a világtörténelem leckéiből tanuljon, s amennyiben a saját pártját és annak tagjait féken tudja tartani, igazán Uj Deal lesz ebben az országban.

Az első két év után a polgárság úgy érezte, hogy fenntartás nélkül a Rooseveltt kezébe adhatja a hatalmat és a múlt heti választáson azt megtette.

Azt hisszük, hogy az ország népe okosan és helyesen választott.

Hirdessen Lapunkban

A REMÉNYSÉG KÖNYVE

LESZ LAPUNK JÖVŐ ÉVI NAGY NAPTÁRA, AMIN AMERIKA ÉS MAGYARORSZÁG LEGJOBB ÍRÓI MÁR DOLGOZNAK

Nem elfelejtett írók kiollóztott öreg írásai, hanem

MAGYAR ÉS AMERIKAI MAGYAR ÍRÁSOK SOROZATA tölti meg a kétszáz oldalnál nagyobb könyvet, amely különb lesz minden más eddig megjelent amerikai magyar naptárnál.

SENTIMREI MÁRTHA
BARTA ANDOR
FÁY-FISHER ANDOR
ROBOZ HUGO
SZABÓ LÁSZLÓ
KEMÉNY GYÖRGY
PÓLYA LÁSZLÓ
SZARVAS PÁL
POLGÁR SÁNDOR

PUBIO
PÁLOS ERNŐ
GONDOS SÁNDOR
MELICHER ENDRE
NEMÉNYI ERNŐ
KELEMEN JÁNOS
DR. GÁLDONYI MIKLÓS
OROSZ ANTAL
HIMLER MÁRTON

DR. GERENDAY LÁSZLÓ

és rajtuk kívül még egy tucatnyi hazai és amerikai magyar író dolgozik rajta, hogy olyan értékes naptárt adjanak lapunk olvasóinak, ami egyaránt értékes emlék és kedves olvasmány lesz otthonukban.

Szentimrei amerikai-magyar regényei, Szabó László remek versei, Dr. Gerenday László realizisztikus életképei, Barta Andor életerős írása, Kemény, Pólya és Szarvas költészete, Roboz írása, Gondos Sándor meséi élénk változatot hoznak Neményi nagyszerű gazdasági szakírása, Orosz amerikai-magyar meglátásai, Kelemen életképei és Melicher történelmi kutatásai mellé. Gáldonyi Miklóst, a bőkeszű-örvost szeretettel olvassa és hallgatja e lap intelligens olvasó közönsége, mely Rubio és Pálos szépírásait is örömmel vészi. A

REMÉNYSÉG KÖNYVÉBEN

meg lesz írva nagyjából a Rooseveltt kormány jövő évi programja, amelyben gondoskodni fognak a munkátlanokról, a szegényekről, az öregekről és amely biztonságot hoz az öregkortól rettegő munkásnak.

ÉVEZREDEK ÁTKOZOTT FÉLELMÉT TÁVOLITJA EL Rooseveltt nagyszabású szociális javaslatával, amit januárban fognak benyújtani a congressusba, de amelynek ismertetése már benne lesz a

REMÉNYSÉG KÖNYVÉBEN

A közismert "Heti Szemle" írója adta ki és írta meg tavaly az "Uj Deal Könyvét," amelyben a NRA és a Rooseveltt kormány többi első alkotásai voltak ismertetve és magyar nyelven hasonló alapoossággal, egyszerűséggel és érthetőséggel az új dealról még nem írtak. Ugyancsak a "Heti Szemle" krónikása írja meg azt a nagy szociális programot, amely a jövő évben reménységet és biztonságot hoz minden nyomorgó, rettegő, legázolt és megfáradt szegény embernek. Közismert tény, hogy Magyar-Amerika írói és újságírói közül a "Heti Szemle" írója áll a legszorosabb érintkezésben Washingtonnal és biztos lehet benne mindenki, hogy a "Reménység Könyvébe" irt információk tényeken fognak alapulni.

KÜLDJÖN BE 25 CENTET ÉS MEGKAPJA IDEJÉBEN

A REMÉNYSÉG KÖNYVÉT

LAPUNK JÖVŐ ÉVI NAGY NAPTÁRÁT

amely valóban új reménységeket hirdet, új bizonyosságokat ígér a csüggedt embereknek.

MAGYAR Bányászlap

(HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

Published by Associated Hungarian Weeklies of America
8502 WEST JEFFERSON AVE DETROIT, MICHIGAN
TELEPHONE: VINEWOOD 1-8222

Az egyedüli magyar bányászlap az Egyesült Államokban
The only Hungarian Miners' Journal in the United States

Subscription Rates: In the United States \$3.00 — In Europe \$4.00
Előfizetési ár: Az Egyesült Államokban \$3.00 — Európában \$4.00
Egyes szám ára 6c. Single Copy 6c.

Megjelenik minden csütörtökön Published every Thursday

ANDREW FAY FISHER, Editor

A Magyar Bányászlapot bányászok írják bányászokról bányászoknak
The Hungarian Miners' Journal is written for Miners of Miners
by Miners

21

Entered as Second Class Matter at the Post Office at Detroit, Michigan
Under the Act of March 3, 1879.

A TILTONSVILLEI Bányásznap SZÉP JÖVEDELME

Az American Miner majdnem egy heti kiadását fődözték. Nyolcvanöt dollárnál többet küldtek a két bányászlap céljaira az ohioi testvérek. - Dillonvale bányászai is bányásznapot terveznek

Nemcsak a bányászoknak és a sorok írójának, a két Bányászlapnak is ünnepe volt az ohioi Magyar Bányásznap.

Ünnep volt azért, mert megtaláltuk ott az élet igazi egyetlenségét, a barátságot, a jó akaratot, a testvéri szeretetet, amely egyetlen vagyona e sorok írójának, éppen úgy, mint a bányászok lapjának. Ez a vagyon azonban felér mindennel és nem szólhat meg bennünket senki, hogy halás büszkeséggel dícsérezzük el a bányászok jó akaratát és barátságát.

Az ohioi Magyar Bányásznap szép anyagi haszonnal is végződött, mert Pásztor testvér 85 dolláron felüli összeget küldött be a mult héten, mint a tiszta jövedelmet az angol bányászlap számára.

A világot nem akarnánk letagadni, hogy ez az összeg hihetetlenül sokat segít rajtunk, hiszen az American Miner költséget, de a pénznél ezerszer többre becsüljük azt a jó akaratot, amelyben a mi szerény igyekezetünket méltányolják a magyar bányászok.

Akik a Bányásznapon ott voltak, azok jól tudják, mert éreznük kell, hogy mélyeség hálával vagyunk irántuk és reméljük, hogy ezt be is bizonyíthatjuk a további munkánkkal.

El kell hinnünk a bányászoknak, éreznük kell a bányászoknak, hogy a munkánkat szeretettel, jó akaratot végezzük és

hogy a megbízott jó akarat és barátság tovább, fokozottabb, lelkesebb munkára ösztönöz bennünket, mert a barátságot és a pártfogást csak így tudjuk visszafizetni.

A legmeghatóbb volt a mult héten Pásztor testvér hozzáért levele, aki meg akarja abban segíteni társainak köszönni, hogy vele együtt dolgoztak. De hiszen ő érdemel meg minden hálát és köszönetet, amiért megszervezte a bányászok ünnepét, természetesen azokkal együtt, akik a nagy és fáradságos munkában és utazásban részt vettek. Hálát köszönet jár különösen azoknak a nagyszerű bányász asszonyoknak, akik előre is, a mulatság alatt is fáradhatatlanul dolgoztak. Értékes ajándékkal járultak a sikerhez Imri Jánosné, Pásztor Mariska és Illés Mihály.

Ugy halljuk egyébként, hogy a Dillonvale-i testvérek hasonló ünnepre készülnek, nem az anyagi haszon miatt, amit ugy sem akarnak megtartani maguknak, hanem azért, mert őket is meghatotta az a testvéri találkozás, amiben onnan is sokan részt vettek.

Hiszen ezeknek a bányászoknak az a főcélja, hogy együtt legyenek egymással, hogy találkozzunk minél gyakrabban egymással, mert ki szeretet bennünket, ha mi magyarok, föld alatt küzdő öreg és fiatal majnerek egymást nem szeretnénk.

SZÉP LESZ, HA IGAZ LESZ

Ford megint szerzett magának egy millió dollár ára ingyen hirdetés a lapokban.

Mert amikor bejelentette, hogy legalább egy millió kocsit csinálnak a gyáraiban a jövőre, voltaképpen ingyen publicitást akart és kapott a lapokban, amit pénzzel alig tudna megfizetni és amit legalább egy millió dollárra kell becsülni.

Természetesen a bejelentést nem kell túl komolyan venni, bár nincs benne semmi lehetetlenség, hogy Ford az ígértét beváltja.

Ez azonban éppen annyira nem függ őtől, mint entőlem. Fordék fognak egy millió kocsit csinálni, sőt fognak több kocsit is csinálni, ha hajlandó és képes lesz azt a közönség megvenni.

És legyen róla mindenki meggyőződve, hogy amennyiben a közönség csak egy félmillió kodaú azt mondta, hogy ha a pro-

csit vásárol, akkor a Ford gyárak csak annyit fognak csinálni.

Ha Ford azt mondta volna, hogy a millió kocsit mindenképpen megcsináltatja, akár lesz arra piac, akár nem és ha ilyen elhatározásban a többi nagy ipar magnások is követnék, akkor megmutatnák, hogy szívuk van, hogy konstruktív módon gondolkodnak és akkor lehetne felüldülést remélni.

Igy azonban csak a sötétnek fűtyülnék és csak a jámbor közönséget akarják biztatni.

Az ilyen profeciókat akkor is kételkedve kell fogadnunk, ha más mondja. Mikor Ford mondja, akkor nem is szabad, nem is érdemes arra figyelni.

Ford már tett egy-két merész kijelentést ebben az országban és mindig head line-okat írtak róla az újságok. (Egyszer például azt mondta, hogy ha a pro-

BEHÓDOLT A NAGYTŐKE

is a mult héten és tudatta az elnökkel, hogy mostantól kezdve minden tekintetben co-operál a kormánnyal, hogy a prosperitás mielőbb visszatérhessen az országba.

Mielőtt ennek az új békekötésnek a várható következményeit tárgyalnám, rá kell mutatnom az amerikai sajtó egy súlyos mulasztására, amit ugy látom, észre sem vesz a polgárság.

Mikor az uralkodó tőkés osztály behódol és co-operációt ígér ezentúlra a kormánnyal, akkor egyszemint elismerte és bevallotta azt is, hogy idáig nem csak hogy nem co-operáltak a nemzet kormányával, de akadályozták a normális gazdasági élet visszatértét, ami legalább is hazaárulás ezekben a depressziós időkben.

Ahelyett tehát, hogy hozsánkat zengenek az új békének, sokkal jobban tennék, ha a ragadozó osztályt a nemzet közvéleménye előtt vád alá helyeznék és rámutatnának, hogy a tőke saját maga bevallja az eddigi bűnét.

Ilyesmit azonban, ugy látszik, nem lehet várni nálunk a sajtótól, a polgárságtól és az automobilok és rádiók korszakában a gondolkozásról régen lemondott és leszokott, magától tehát ezt a csekélységet nem látja.

A NAGYTŐKE BEHÓDOLÁSÁT

a választási eredmények hozták magukkal. November 6-án látniuk kellett, hogy Roosevelttel még hat évig elnöke lesz az országnak és hogy vagy vele kell az üzletnek dolgozni, vagy hat hosszú évre becsukhatják a boltot.

Ezenkívül azt is látták, hogy az új congressus sokkal radikálisabb Rooseveltnél és az új dealnél és az elnököt várakozással és a radikális törvényhozás ellen, amely több oldalról támadhatja meg a nagytőkét.

Mint hogy az elnöknek, csakugy, mint a polgárságnak, az a legelső kívánsága, hogy újra prosperitás legyen az országban, a tőkés által ajánlott békét elfogadta, amiért nem tulságos, de elég nagy árat kell fizetnünk.

Az új szövetség első feltétele az, hogy Roosevelttel a reform-terveiseiről nem mond le, vagyis az új deal halad a régi céljai felé, amelyek szociális és gazdasági igazságszolgáltatáshoz vezetnek a tömegeknek.

A második feltétel azonban az, hogy először a gazdasági javulást fogják keresni és a különböző reformok csak azokat fogják követni, vagyis azok egy része halasztást fog szenvedni.

A NAGYTŐKE A MAGA

réséről megígérte, hogy a hirtelt újra megnyitja és az ipar és

hibizót eltörlik, akkor ő a gyárait bezárja, amit eddig ellejtett megtenni.)

A lapok azonban Ford urat soha a kijelentéseire nem emlékeztetik, mert az ő gyára kitűnő customer, aki eleget hirdet a lapokban.

Ne vegyen hát senki mortgage-ot arra a keresetre, amit a milliós káré nyomán kiszámított magának, mert éppen olyan joggal lehet másfél, mint egy vagy egyfélmillió Ford kocsi a dologból.

Kocsikra lenne szükség ebben az országban és ha nem a "piac", hanem a szükség szerint kellene dolgozni, akkor a Ford gyáraknak három millió kocsit is lehetne és kellene termelni.

De amíg az ipar nem a szükség, hanem a profit érdekében dolgozik, addig Ford sem tudja, én sem tudom, hogy mennyi kocsit fognak gyártani a jövőben, addig tehát kár lenne a nagyhangu kijelentésnek bedülni.

kereskedelmi vállalatokat a szükséges tőkével ellátja.

Megígérték továbbá, hogy a kontrolljuk alatt álló vállalatok az építkezést is megkezdik, úgy, hogy a tavasza ők már nagy aktivitást remélnek az országban.

És megígérték végül, hogy a kormányt többé támadni, gáncsolni, akadályozni az új deal programjának a megvalósításában nem fogják.

Ilyen értelemben most már óriási propaganda folyik az országban és a "békekötés" után egy héttel annak hatását már a legfontosabb pontokon észleltük.

A munkátlan mérnökök száma egy hét alatt erősen megcsökkent, a mérnöki cégek el vannak halmozva tervezési munkákkal és a szerszám-gyárak nagy mennyiségű megkezdést kaptak, hogy árajánlatokat tegyenek olyan új felszerelésre, amire a nagyiparban szükség van.

A nagytőke tudatában van annak, hogy a következő években illetéktelenül nagy profitot nem várhat és ennek következtében a "béke" dacára sem mentek fel a tőzsdén valami szenzációsan az értékek.

A KORMÁNY RÉSZÉRŐL

— sajnos — sokkal többet ígértek és adtak a tőkének.

A bankároknak megígérték, hogy központi szövetségi bankot egyelőre felállítani nem fognak vagyis a bankizlet megmarad hosszú időre a magántőke kezében.

A Home Loan Bankot és a kormány többi pénzkölcsönző ágát lassan beszüntetik és rábiztatják a magántőkére, hogy azoknak a munkáját, — megfelelő profittal és szövetségi garanciákkal — folytassák.

Biztosítékot kapott a tőke arra nézve, hogy az elnök a kötelező harminc órás munkahetet meg fogja gátolni és ígéretet kapott arra nézve, hogy az NRA módosítása kedvezni fog a tőkének.

Bejelentette az elnök, hogy a munkátlanok biztosításának a költségét nem az adófizetők, vagyis a vagyonos osztály, hanem a munkások és a munkaadók fogják egy-később megállapítandó arányban fizetni.

És bejelentette az elnök, hogy az agkori nyugdíj kidolgozásával nem fognak tulságosan sietni.

Mérsékelné fogják a tőzsdék ellenőrzését, enyhíteni fogják a bankok ellenőrzését és lehetőleg a szövetség kiadásait csökkentik.

MIKOR AZONBAN MINDEZT

tudatta az elnök a tőkével és a nemzettel, különböző intézkedésekben hangsúlyozták, hogy az új deal programját nem fogják semmikeppen feladni, legfeljebb annak egyes részletei halasztást szenvednek.

Januárban be fogják nyújtani a munkabiztosítás javaslatát, a mit már decemberben megismertettek az országban, hogy az egyes államok törvényhozási is foglalkozhassanak a dologgal.

A munkabiztosítást ugyanis állami intézménynek szánják, de szövetségi felügyelet alatt, úgy, hogy az körülbelül egyforma lesz az egész országban.

Javaslatot fognak beterjesztetni a aggkori nyugdíjról és a betegségélyezés ügyéről, de ezeknek a megvalósítását sürgetni nem fogják és nem lehetetlen, hogy azt az 1936 januárban összeülő congressus fogja adni az országának.

Az NRA — amely tudvalegyen leg-kevár június 30-án — állan-ék törvényre lesz és a módosítások dacára a minimális napszámot és a maximális munkaidőt megtartják.

És a kormány nem áll semmiel az útjába, hogy a munkások további biztosítékot kapjanak a congressustól a szervezkedési szabadság ügyében.

MINDENESETRE SÜLYOS

engedményeket hozott az elnök, hogy a tőke co-operációját megnyerje, mert a huzás-halasztás alkalmat ad majd rá, hogy az új deal szociális ujitásait elgáncsolják, vagy azokat gyöngítsek.

Tekintetbe kell azonban vennünk, hogy a novemberi választás dacára az ország polgárságának a legnagyobb része konzervatív s hogy az elnök ezt tekintetbe kell, hogy vegye, mikor a programját megszabja.

És kétségtelen, hogy a prosperitást ma is előbbreválóan tartja a nagy többség, minden szükséges reformnál.

Három-négy hónapja irtam ebben az ügyben valamit ebben a rovatban s azt most ismétlem.

Akkor azt jósoltam, hogy Roosevelttel jobbatér, alkalmat ad a tőkének, hogy mindenkit munkába állítson és amennyiben a nagytőke ezt nem tudja megtenni, 1936-ban jön az igazi radikális programmal.

Nem hihető, hogy a nagytőke — a legösszintébb co-operáció mellett is — munkába tudja állítani az embereket a profit rendszer teljes anarchiája mellett és 1936-ban valószínűleg súlyos kanyarodással balra fog térni Roosevelttel.

A BÉKÉNEK AZONBAN

addig is meg lesz az a hatása, hogy a viszonyok az eddiginél sokkal gyorsabban fognak javulni, mert a nagytőke mindent megtesz, hogy a jelenlegi tőkés rendszer áldásait még egyszer bebizonyíthassa az országnak.

Hogy a munkásokat mennyiben fogja érinteni ez az új szövetség, az leginkább a vezérek-től függ, akiket kellemtlenül lepett meg ez a legujabb dealje a kormánnyal.

Valószínűleg nem gondolnak arra, hogy ők maguk az okai ennek az új dealnek, mert amíg a nagytőke szervezeten ostromolt az elnököt és az új dealt, addig a munkásság sorait nem igyekeztek szervezni.

A báronyfotelekhez, előkelő hotelekhez és huszezer dollár fizetésekhez szoktatott munkásvezérek nem éltek azzal az alkalmal, amit az NRA adott nekik és nem szervezték a munkásságot, hanem mindent a kormánnyal vártak és reméltek.

A különböző boardokhoz, a bíróságokhoz fordultak és ahelyett, hogy kiálltak volna a munkásfront sáncába, rendeletekkel akarták a proletárokat a szervezetekbe szorítani — papíron.

HOGY EZ MENNYIT ER,

azt a legjobban megmutatja a Weir-féle National Steel Corporation, amelynek a tárgyalása most fejeződött be a bíróság előtt, de amelyben még nincs e hét elején ítélet.

Ahelyett, hogy a kényelemhez szokott, manikűrös kezű vezér urak oda álltak volna a gyár elé Weirtonban, hogy a munkásokat szervezzék, az első sztrájkot lefújták s most már kilenc teljes hónapja, hogy bujdosít játszanak ezzel a kérdéssel a különböző fórumokon.

És így van ez minden iparágban, mert a Green féle tizenöt milliós szám el van fejejtve, a munkások szervezkedése el van ejtve.

És a kormány, amely azt várta, és joggal várta, hogy két év alatt, legalább tízmillió szervezett munkás erejére támaszkodhatik, amely a nagytőke támadásaitól kivédje, rá lett kényszerít-

ve, hogy fegyverszünetet kössön a tőkével.

Akármenyire nem tetszik hát egyes türelmetlenebb embereknek a "béke" és az abból származó halasztás, a felelősséget a munkásvezér uraknál kell értekeresni

MIKOR A MUNKÁSBÁRÓ

urak azt látták, hogy az NRA megszervezésére a bányászok hirtelen elnyerték a szervezet elismerését, többé a munkássággal nem akartak törődni, hanem annak sztrájkjogát eladták abban a reményben, hogy kerülő utakon, hátulról, a törvények segítségével ugys belehajtanak a szervezetekbe mindenkit

A kormány most már tudatában van annak, hogy a Greenektől, a Wolloktól, a Lewisoktól mit várhat és a létrejött erős munkás-szervezet helyett politikai szervezettel csinálnak.

Friar Coughlin ligája a kormány tudatával lett bejelentve és kétségtelen, hogy annak sikerétől sokat vár az elnök és azok, akik vele dolgoznak az új dealt.

A munkásvezérek természetesen meg fogják a congressusban próbálni, hogy a kompanya junik ellen törvényeket hozzanak és ezt a célt talán elérik, de ez is üres győzelem lesz a korrupt és ügyetlen kezekben, mert a munkások nagy többsége akkor egyszerűen nem lesz szervezve.

Olyan törvényt t. i. itt soha nem fognak csinálni, amely rákényszeríti az embereket, hogy az AFL-nek adót fizeszenek, másra pedig ezidőszent nincs joga a szervezet tagjának.

A HARMINC ÓRÁS MUNKAHÉT

megkapja a congressusban a többséget, sőt nem lehetetlen, hogy azt elnöki vétó esetén is megszavazzák a szükséges kétharmad többséggel s csupán ebben lehet ma a munkásságnak a reménye.

Ez esetben ugyanis a következő feladást méltányolná a kormány és a nagytőke és talán egy ilyen alku esetén az NRA 7-ik paragrafusába fogakat tenne a congressus.

Közben a munkaadók osztálya a helyzetet alaposan megérti, az NRA 7-ik paragrafusára egyenesen fűtyülnék és hivatkoznak az AFL elnökének a kijelentésére, aki az NRA-t San Francisco-ban olyan nagyon ócsárolta és

aki segély helyett munkát kért a munkásoknak. A munkát a nagytőke pár hónapon belül hajlandó lesz nagyon sok munkást megadni, de a napszámot maga akarja majd megszabni s nem áll szóba ezért a munkással.

Butaság lenne tehát titkolnunk, hogy az új helyzet egyelőre semmi jót sem hozott a munkásoknak, aki a vezéreinek és önmagának köszönheti, ha a béke árát egyelőre maga fogja megadni. Szervezkedni kellett volna a legnagyobb gyorsasággal, talval nyáron, mikor arra az alkalmat megkapták.

A MUNKA FRONTJÁN

nem annyira fegyverszünet, mint halálos dermettség van és ugy néz ki, mintha a munkásság feladott volna minden küzdelmet. A selyemgyári munkások sztrájkolnak, a szövögyárakban szavazásokat követelnek, a vezérek pedig el vannak a különböző boardok előtt foglalva, mert a sztrájkot nem akarták a gentlemenek sehol megtiltni.

Tehetetlenül nézik, hogy a szövögyári sztrájkokból kifolyólag kétszáz gyárban a sztrájkvezérek a munkából kivágták és ahelyett, hogy küzdenének, kunyorálnak a különböző boardoknál.

Az acél-iparban dolgozó rab-szolgák panaszaik, egyik board elöl a másikhoz viszik, miközben épületes dolgokat tanulna a polgárság, ha törődne vele, hogy ezeket az elnyujtott kihallgatásokat olvassa.

A Jones & Laughlin superintendencie példái kénytelenek voltak beismerni, hogy a kompanya rendőrk "tulzott kötelességtudásból" brutálisan bántak a munkássággal, verekedtek az alquippai sztrájk alatt és "kitűnő kémszervezet" tartanak a munkások közt.

És miközben mindezeket a tanuszkéban elmondták, volt "nerv"-jük hozzá mindjárt azt is bejelenteni, hogy a hatalmas acél-birodalomban closed shop-ot so-

(Folytatás az 5-ik oldalon.)

FIGYELEM

Morgantown és vidéki magyarok!

Az International Tailors

Mérték után készit ruhát

\$21.50-ért

1 dollár különbséggel, vagyis

\$22.50-ért

két nadrággal

KLEIN L. JENŐ

THE KANAWHA VALLEY BANK

CHARLESTON, W. VA.

ALAPITVA 1867-BEN

A FEDERAL RESERVE SYSTEM TAGJA

Ez a hatalmas pénzintézet 67 év óta szolgálja becsülettel ügyfelei érdekeit

Erezze magát biztonságban s helyezze el megtakarított pénzét az állam legerősebb bankjainak egyikében. E bankban elhelyezett betéteket a Szövetségi Kormány garantálja. Kifizetői osztálya teljes felelősség mellett utal át pénzeket a világ bármely részébe, akár dollárban, akár pedig más pénznemben.

HAJÓJEGYEK MINDEN VONALRA, HAZAI PERES ÉS PERENKIVÜLI ÜGYEK SZAKSZERŰ INTÉZÉSE. ÁLLAMI KOMPENZÁCIÓS ÜGYEK. BEN SZEMÉLYESEN KÖZBENJÁR

CSANÁDY PÉTER
Külföldi Osztályvezető.

KARÁCSONYI PÉNZKÜLDÉS

POSTÁN ÉS SÜRGŐNYILEG

Pengökben körülbelül 40 százalékkal többet fizetünk, mint a hivatalos árfolyam

TÖBB MINT 30 ÉVE SZOLGÁLUNK A MAGYARSÁGOT

THE HARBOR STATE BANK

ALAPITOTTA KISS EMIL

FOURTH AVENUE—9th STREET

NEW YORK

HETI SZEMLE

(Folytatás a 4-ik oldalról)

ha megtérni nem fognak. (Bár az NRA 7-ik paragrafusa ezt elrendeli, ha szervezkedni akarnak valahol száz percentesen a munkások.)

ÉRDEKES EGYÉBKÉNT,

hogy amíg a munkások az NRA előnyeit kihasználják nem tudták, mert a vezérek nem a munkások közt jártak, hanem a különböző hivataloknál kilincseltek, addig a gyűlölt törvény előnyeit megértették és értékesítik a maga részére a nagytőke.

Az acélipar például már bejelentette, hogy amennyiben a congressus nem hosszabbítja meg a törvényt júniusban és az lejárna, ők a maguk részére az NRA egyes részleteit továbbra is megtartják.

Az NRA ugyanis a tőkének megengedte, hogy az árakat egyenesen megmagyarázza a ma minden iparág nevében megannyi truszt rabolja a fogyasztókat és az országot.

Mindezek után pedig ne higgye senki, hogy Roosevelt letette a kezéből a big sticket, mert azt állandóan forgatja és ez az oka annak, hogy a liberális emberek továbbra is co-operálnak az elnökkel.

A múlt héten a Fehér Ház lakója lement a TVA építkezéseket megnézni és ezzel felhívta erre a fontos és erősen konstruktív munkára az ország figyelmét.

A TVA a villany árát lekényszeríti, egyelőre csak a déli államokban, de ugyanilyen irányu munka folyik hamarosan az ország minden részében.

EZZEL EGYIDEJÜLEG

vizsgálatot rendeltek el a legnagyobb közszolgálati vállalat, az American Telephone & Telegraph ügyében, figyelemztetve, hogy a közszolgálati vállalatok rablásainak a további engedélyezése nincs a békében.

A Federal Trade Commission bejelentette azt is, hogy sorra kerül minden villany-truszt, hogy a keleti és középnagyvárosi államokban a villany árát legalább is negyven százalékkal, de több helyen sokkal többel lehetne és kelene levágni.

Sokan nem tudják, hogy az ATT nagyobb az acéltrusztnál s ma az a legnagyobb trusztja az országnak s mint ilyen, a legsemmetlenebbül rabolja a nemzetet.

A hatalmas vállalat voltaképpen anyavállalat, amelynek az alvállalatait képezik az ország minden részében szervezett telephone társaságok, valamint azok a gyárak, amelyek a telefon társaságoknak a felszerelést szállítják.

A nagytőke megértette, hogy ha a kormány a leghatalmasabb közszolgálati vállalatot veszi elő elsőnek, akkor a többi is sorra jön és az ilyen vállalatok papirjai a múlt héten minden tőzsdén erősen zuhantak.

A VÁLASZTÁSOK TERMÉSZETESEN

új dealt hoznak az egyes államokban is magukkal s ezt Louisiana államban már meg is érezték.

Huey Long állama a múlt héten valóságos diktátort csinált a szenátorból, akinek (a saját állama) a múlt héten minden tőzsdén erősen zuhantak.

mában) nagyobb a hatalma, mint az elnöknek ebbe az országban, vagy mint Hitlernek Németországban és aki a hatalommal él és minden tekintetben.

A múlt héten hozott törvények közt az a legérdekesebb, amely minden 8 dollárnál nagyobb magántartásra két éves moratóriumot ad, ami ellen indokolt esetben a hitelező fellebbezhet a törvényhez.

Kétségtelen, hogy Huey Long kellemetlen ember, hogy különös és kellemetlen egyéni tulajdonságai vannak, de bebizonyította, hogy a legügyesebb politikusa az országnak és a törvényei a népet és a munkást pártolják.

Összintén hirdeti, hogy a vagyongokat "újra kell elosztani" és bár a lapok természetesen állandóan támadják, még nagyon sok baja lesz vele a tőkének.

Wisconsinban és Californiában nagyobb megrázkódtatásokat nem lesznek, de állandó csatározás lesz Minnesotában, ahol a farmer-labor párt a szocializmust vette a programjába s ahol annak bevezetését részben meg is próbálják.

NAGY VÁLTOZÁSOK

várható Pennsylvaniaiban, ahol a demokráta párt mindazoknak a szociális törvényeknek a beiktatását ígerte, amit a republikánus állami törvényhozás két év óta rendszeresen elgáncsolt.

Munkabiztosítás, aggkori nyugdíj, szervezkedési szabadság, a kompánia rendőrség eltörlése, a minimális munkabérek megszabása van ebben a programban és el akarják az állam hirdeti és ostoba kék törvényeit is törölni.

A demokráta párt ticketjén egy csomó munkászervező jutott be az állami törvényhozásba és az állam alkormányzója a bányász-szervezet titkár-pénztárnoka, úgy, hogy ezek elől a javaslatok elől nem is tudnának, de nem is fognak akarni kitérni.

Természetesen az egész ország különösen Nebraskát fogja figyelni, ahol az egy-házastörvényhozást be fogják a jövő évben vezetni, mert azt hiszik sokan, hogy ezzel az állam példát fog szolgáltatni nemcsak a többi államnak, de a szövetségnek is.

SZOMORUAN VÉGZŐDTEK

a választások sok nagy városban, megyében és iskola kerületben, amelyekben újabb adók megszavazása volt a balloton.

A polgárság egyre azt hallgatta a politikusi uraktól, hogy le szállítják az adókat, természetes tehát, hogy azokat nem akarták a szavazataikkal emelni.

Most aztán például Cleveland és vele együtt több nagy város képtelen a városi alkalmazottakat fizetni, kénytelen sok szűkös munkát elhanyagolni és a kellő bevételek hiányát az iskolák is erősen megsínylik.

Érdekes egyébként, hogy ebben a kérdésben a szavazók mindenütt szűkmarkuak voltak és a depressió árát az iskolás gyermekek fogják nagyon súlyosan megadni.

Sok helyen arra sem szavaztak meg elég pénzt, hogy a segélymunkákat kellő mértékben folytassák, pedig a szövetségi segélybiztos elvárja, hogy minden állam gondoskodjék a kiosztásról.

UJDONSÁG

HAZAI KÉZI MUNKA ÜZLET :: GYÖNYÖRŰ HAZAI MINTÁK

Nagy asztalterítő, 54x54 inch, fehér Indian Head linen	\$1.50
Kis asztalterítő, 36x36 inch, fehér Indian Head linen	50c
Kaszni futók, 18x50 inch, fehér Indian Head linen	25c
Cushionok, 18x21 inch, fehér Indian Head linen	20c
Kéfe és fésű tartó, rendezettség, fehér Indian Head linen	20c
Amerikai Párnahajak, 44x36 inch, fehér Indian Head linen, párja	30c
Hazai párnahajak, 36x36 inch, fehér Indian Head linen, párja	\$1.25
Asztal terítő, 36x36; sárga vászon	60c
Kaszni futók, 18x50 inch, sárga vászon	40c
Páldiszok, fehér vászonból, bármilyen mintával	40c

D. M. C. cérnák minden szobában kaphatók

Megrendelés csak money order, vagy készpénz ellenében

Erre a címre: ANTON NEMETH Box 63. Martins Ferry, O.

dó segélyek egy lényeges részéről; máskülönbén szövetségi pénzt nem adnak.

A GAZDASÁGI VISZONYOK

lassan javulnak. A vasutak forgalma emelkedik és emelkedik az ipari célokra eladott villany-áram mennyisége is az utolsó öt hétben.

A Pittsburgh kerületben és Alabamában kevesebbet, Youngstown kerületében többet és Cleveland kerületében még többet dolgoznak. Az autóröndelések még eddig csak Cleveland kerületét érintik, de azt hiszik, hogy pár hét múlva mindenfelé 40—45 százalékos üzemmel fognak legálább dolgozni.

A könnyű ipar üzeme emelkedik és a kiskereskedők, valamint department üzletek erős forgalom emelkedést mutatnak.

Mint ahogy az árak tavaly november óta nem emelkedtek súlyosabban — kivéve az élelmiszer árakat — ezek az emelkedések most már nagyobb fogyasztást is mutatnak.

A TERMÉNYEK ÁRA MEG

mindig felfelé megy s különösen a tengeri emelkedett a múlt héten. Azzal együtt ment fel a sertés, a bárány és a marha ára s árcsökkenést most már a congressus összejeveteléig nem várnak.

Amennyiben a kormány azt javasolja, hogy a korlátozást a jövő évre megszüntessék, vagy azt legalább lényegesen csökkentse, az árak valamivel leessenek.

A korlátozást és a vele járó bónust azonban bajosan tudják megszüntetni, mert a farmer-congressmenek erős blokkot alkotnak s ezt a nagyszerű sápot nem fogják feladni.

A farmerek persze azt szeretnék a legjobban, ha a termést nem korlátoznák, de a bónust valamilyen formában ezután is megadnák a számukra.

A legnehezebb lesz a gyapot ügyében határozni, mert bár a korlátozás és a bónus az árakat beföldön felverte, a külföldi piacon erősen vesztettünk.

Gyapotot termelnek sok államban és ha nálunk a termést mesterségesen levágják, akkor annak hasznát a többi gyapot-termelő államok fogják kasszálni.

EURÓPÁBAN IS, NÁLUNK

is erősen figyelik, hogy mi fog történni Londonban, ahol az angol, japán s amerikai navy kiküldötték tárgyalnak egymással.

Majdnem biztosra lehet venni, hogy Japán a követeléseiből nem enged s egyenlő nagyságu navyt fog követelni ezzel az országgal.

Mint ahogy az Egyesült Államoknak két tengerpartot kell védelmezni, erre Washington nem lesz hajlandó és amennyiben Anglia Japánnal nem lép szövetségre, a verseny a három hatalom közt meg fog kezdődni.

Bizonyos, hogy ilyen versenyben mi sokkal jobban bírjuk Japánnal, de a pénzt egyébre is lehetne fordítani és ezek a versengések előbb-utóbb háborúra vezetnek.

Érdekes megfigyelni, hogy még a legpacifistább elemek is azt követelik, hogy ezen a téren ne engedjen a kormányunk. Japán ugyanis Manchuria elrablásával minden meglevő és a távolkeletre vonatkozó nemzetközi egyezményt megsértette s nem lenne egészséges, ha ilyen nagy hatalom lenne a kezében.

EZENKIVÜL EURÓPÁBAN

természetesen a Saar völgyi szavazásokat várják izgalommal és mindenütt attól félnek, hogy ezekkel kapcsolatban a helyi németek és a franciák közt ki-robban.

Ha a Saar völgy lakosai nem

Németország mellett szavaznak, akkor a Hitler-nazi csapatai oda be fognak vonulni.

Ha Németország kapja a többséget — ami biztosnak látszik — és a területet azonnal át nem adják, akkor a németek szintén valószínűleg be fognak vonulni, vagy legalább meg fogják azt próbálni.

Mint ahogy azonban a franciáknak kétszáz millió dollár arany-pénz jár ez esetben a Saar nyakért, a franciák nem fogják a területet addig kiadni a kezeikből, amíg a pénzt meg nem kapják.

Mindenképpen puszkaporos hor-dó lett hát a Saar ügyből és Európa nagyon boldog lesz, ha azt háboru nélkül megusszák.

EZEN A KÉRDÉSEN

kívül ma sokat semmivel nem törődnek. Nem tartják lényegesnek, hogy Franciaországban a kormányválság nem nyert állandó megoldást, hogy a munkátlanság száma hirtelen felugrott és hogy az "aranyblokk" (az aranyvalután álló országok) megfuladnak a zsirjukban, vagyis tönkre mennek a pénzüik drágaságai alatt.

Nem sokat törődik Európa német eseményekkel és nem fordítanak kellő figyelmet Mussolini ujtására, amellyel meg akarja változtatni a világot. Olaszországban összeült az első "parlament", amit a munkások és munkaadók választottak, minthogy azonban ez is csak a Mussolini akaratát hajthatja végre, azt nem tartják egyelőre fontosnak.

A francia-olasz közeledés meglassult s közben Mussolini a magyar és az osztrák kormányok fejeit fogadta, akiknek újból megígerte az olasz barátságot, de valamivel hidegebben, mint régebben.

SZERBIA A HÉTEN

Magyarországot mégis a Népszövetség elé citálják és ha formálisan nem is fogja a magyar kormányt a gyilkosság megrendezésével vádolni, vizsgálatot kér a dologban.

Közben a szerb lapok Magyarországot állandóan támadják és úgy írnak, mintha a magyarok szótkát volna a saját királyait és a más államok trónörököseit megölni.

A háboru utáni furcsa és grotesz helyzetben nem utolsó dolog, hogy éppen a kis ántánt mer ilyen vádakkal állni a világ elé, mikor tudvaleg az az az államok vannak tele "politikai menekültekkel" és azok az államok szótkák a többi államok emigránsait pénzeln.

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

végzetes hibát követett el az az, hogy Hock Jánost becsútkák csakugyan a börtönbe.

A feldarabolt ország kifelé csak akkor lehet erős igazán, ha a társadalmi békét véglegesen helyreállítják s ezt a Hock elcsukása semmivel nem vitte előbbre.

A magyar bíróság természetesen a jelenlegi magyar törvények alapján volt kénytelen elítélni az ősz papot, de mindez jó érzés ember azt remélte, hogy megadják nekik a kormányzói kegyelmet és azzal megkezdik likvidálni azt az emigrációt, aminek a további életben tartása semmit nem használ az országnak.

A magyarországi helyzet olyan szilárd és nyugodt, hogy a nagy lelkeséget megengedhetne volna a kormány magának és egy ilyen gesztus véglegesen békét hozott volna a magyarok közt az egész világon.

LATIN AMERIKÁBAN

döntő eseményeket várnak végre a Chaco háboruban a közeli hetekben.

Bolivia megsemmisítő ütközetet és hat várat vesztett a múlt héten és a lakosság annyira el van keseredve, hogy a háború további folytatása esetleg sorsa-

A SZERVEZETET ROBBANTJÁK

(Folytatás az 1-ső oldalról)

előnyben, mert ugyanazt a többi is megtenné.

Mint ahogy pedig a bányabárok még sem olyan javithatatlanul buták, hogy ezt ne látnák, csak arra lehet gondolnunk, hogy egy néhány társaság állandó munkát remél a télre mindenképpen és csak a bányászok elkeseredését és nyomorúságát akarja kihasználni azzal a mesével, hogy az alacsonyabb munkabérek hoznának több rendeltetést a bányának.

Ahol ilyen kéréssel fordulnak a bányászokhoz, ott azonnal értesítik a szervezetet kerületi vezetőségét, ha ugyan a 17-ik kerületben Bittner urnak már van arra is ideje, hogy néha egy órácskát a bányászok sorsának szenteljen.

Van egy sokkal értelmesebb csoportja a west virginiai bányabároknak, amely éppen az ellenkező eszközt akarja felhasználni, hogy a szervezetet szétgússza.

Ezek arra akarják a kollégáikat rávenni, hogy fizessenek a scale-nél valamivel többet azoknak a bányászoknak, akik hajlandók hátat fordítani a szervezetnek.

Erre azonban a bányabárok többsége nem hajlandó, mert ők inkább gumunekre költik a pénzt, minthogy munkabérekben oda adják azt a pár centet a bányászoknak.

Természetes, hogy ezt a próbálkozást is vissza kell venni a bányászokhoz.

dalmat hozhat magával.

A kis Paraguay természetesen szintén irtózatossá várt és anyagi veszteséget szenved és igazán jobb sorsot érdemel, minthogy Angliá javára kaparja ki a gesztenyét a tűzből.

Ha Paraguay nyer, akkor a Gran Chaco gazdag olajmezői nem a Rockefeller féle Standard Oil, hanem az angol Dutch Shell Oil vállalaté lesznek, mert a háboru ezért és e közt a két vállalat közt folyik igazán.

MEXICOBAN EGYRE

elkeseredettebb a hangulat és most már annyira ki van a dolog a kormány és az egyház közt élezve, hogy a lakosság normális élete egészen fel van borulva.

Némely állam vallásos lakosága nem akar belenyugodni, hogy a templomaitól és egyház szolgálatától majdnem egészen megfosztják és nap-nap után guerilla háborút folytatnak a kormány katonasága ellen.

Más államokban viszont a másik végletbe esik a lakosság és valóságos brutalitással ujjonganak örömlükben, hogy a papokat kitoloncolják az államból.

Senki nem képzelheti, hogy a katolikus egyház belenyugszik ebbe a helyzetbe s így el lehetünk a készülvő, hogy súlyos bonyodalnak következnek a szomszédos országban.

CUBÁBAN VÁRJÁK

a télre esedékes turista forgalmat s így legalább Havanában, beszüntették egyelőre a sztrájkokat és a mindennapos bombázást.

De nincs nyugalom az országban és a csatateret egyszerűen áttették az északi tartományokba, ahol nem mulik el egy nap, hogy ne robbantsanak fel egy pár bombát és ne tartóztassanak le egy néhány embert katonák és a rendőrök.

Azt hiszik, hogy a jelenlegi kormány legfeljebb február végéig tud a helyén maradni, mikor az idegenforgalom megszűnik s mikor a terrorista bandák le akarnak számolni egymással.

HIRDESSZEN

LAPUNKBAN

MULATSÁGOK

A MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ SZÖVETSEG BÁLJA

A Munkás Betegsegélyző Szövetség most alakult 56-ik osztálya 1934 december 1-én, szombaton Loganban, a Colonial Hotel tánctermében nagyszabású mulatságot rendez, melyre a környék magyarságát ezuton is szeretettel meghívja. A zenét Horváth Gusztáv McKeesporti zenekara szolgáltatja. Belépti díj férfiaknak 75c és 10c állami adó nőknek 25c és 10c állami adó.

A Verhovay Segély Egylet 248-ik fiókja, a Bridgeporti Szövetség 373-ik fiókja, a Munkás Betegsegélyző Szövetség 71. és 87-ik fiókjai, a Logan Vidéki Magyar Társaskör és a Woodmen of the World 188-ik fiókja 1934 december 25-én, kedden este közös nagy karácsonyi bált rendeznek Loganban, W. Va., a Colonial Hotel tánctermében, melyre Logan és vidéke magyarságát ezuton is szeretettel meghívja a Rendezőség. A zenét Szittvai Pali és zenekara szolgáltatja. Belépti díj férfiaknak 75c és 10c állami adó, nőknek 25c és 10c állami adó. A mulatság délután 4 órakor kezdődik. Vége nem lesz soha.

EMLEKEDŐ TERMELÉS

A keményszéntermelés hatalmasan emelkedik, amit sajnos nem mondhatunk el a puhaszénre is.

Ebben az évben idáig nyolc és negyed millió tonnával több szenet termeltek, mint a múlt évben, ami huszonhárom százalékos emelkedésnek felel meg.

Ezzel szemben a puhaszén termelése nagyon megcsökkent és bár az utolsó hetekben valamivel jobban dolgoznak, a tavalyi termelést csak akkor érnék el, ha kivételesen hideg hónapjaink lennének mostantól ujévig.

Ebben az esetben szénszükséglet lenne az országban, mert a társaságok nem tudják a slack szénat eladni és így nem tudnának elég lump szénat csinálni.

NE HARAGUDJON

Senki ne haragudjon majd, akiknek nem jut az idej Napirtóból, ha nem küldi be a szállítási költséget idejében. Aki ma megteheti, az ne halassza a 25 cent beküldését holnapra.

KARÁCSONYI AZ ÓHAZÁBAN

A közeledő karácsony bizonyára immet eszébe fogja juttatni a szülőházába való látogatást, amit már olyan régen megígért magának. Az óházában élő szeretteit, rokonait és barátait a legnagyobb örömmel várják látogatására.

Azok részére, akik a karácsonyi ünnepeket odahaza rokonok és barátok körében akarják eltölteni, a Hamburg-American Line és North German Lloyd két személyesen vezetett társasutazást szervezett. Az egyiket a NEW YORK hajón, amely december 13-án indul New Yorkból, Zimmer ur személyes vezetésével, a másikat pedig a BREMEN hajón, amelynek indulási napja december 16. Ezt a társasutazást Wohlmuth János ur, new yorki irodánk harmadik osztályának menagere fogja vezetni.

Mind a két hajó olyan időben fog Európában megérkezni, hogy az utasoknak még bőségesen lesz idejük boozza, hogy a karácsonyi beárlás előtt elérjék utazásuk célját.

Mélyen leszállított harmadik és turista osztályú jegyek olcsók számunkra, akik csak rövid ideig akarnak Európában tartózkodni.

A bébiyéről ír Mrs. Frank Lebeda, Ashland-ból, Wis., írja: "Mindenféle hasznait megpróbáltunk bébi leánykánkkal, ki székrekedésben szenvedett, de egy sem látszott segíteni rajta. Annyit azt tanácsolta, hogy adjak be neki egy teáskanálnyi Alpenkräuter és amióta ezt szedi, semmi bajunk nincs a bébivel, éppenséggel semmi." Ez az üdvös gyógyfű orvosság jótékony befolyást gyakorol az emésztésre és eltávolítás folyamataira, nem tartalmaz ártalmas alkatrészeket és bátran adható csecsemőknek és gyermekeknek. Ha szomszédásgátában nem kapható, írjon erre a címre: Dr. Peter Fahrney & Sons Co., 2501 Washington Blvd., Chicago, Ill.

PAIN-EXPELLER

Fájásokra és hasogatásokra követel a világhírű HORGONY PAIN-EXPELLERT A Pain-Expeller mindig enyhíti a fájdalmat

KILLS PAIN

SZEMÉLYESEN VEZETETT

KARÁCSONYI TÁRSASUTAZÁSOK

MAGYARORSZÁGBA

Indulás New Yorkból a népszerű expressz hajókon

FONTOS!

Mélyen leszállított menetérti hajójegy árak rövid időre szóló európai tartózkodásra

NEW YORK

DECEMBER 13.

Kitűnő vasúti összeköttetés Hamburgból

BREMEN

DECEMBER 16.

A bremerhaveni kikötőből, a Bremer hajó mellől induló expressz vonat kényelmes utazást biztosít Budapestig. Felvilágosítást nyújt a helyi ügynök

HAMBURG-AMERICAN-LINE

NORTH GERMAN LLOYD

1215 WASHINGTON BLVD., DETROIT, MICH.

AKI LEKÉSTE PEDLOW

KARÁCSONYI SZERETETCSOMAG

szállítmányát, elküldheti csomagját a DECEMBER 6-ÁN INDULÓ utolsó szállítmánnyal, amelyre Pedlow kapitány utólagos intézkedése a DETROIT, CLEVELANDI és CHICAGOI GYÚJTÓÁLLOMÁSOK IS FELVESZNEK SZERETETCSOMAGOT

NOVEMBER 30-IG BEZÁRÓLAG

Minden 25 fontig terjedő csomag szállítási díja a new yorki főraktártól az óházai címzett lakásáig csupán

\$2.50

25 fonton felül minden további font 10 cent. — Minden csomag teljes értékű csomagként \$2.50-ért lesz kifizetendő. — Az Óházában nemírték más összegű kollekciókat nem lesz. — 50 fontnál nehezebb csomagot nem küldjön. A csomagok tartalma vegyes lehet. — NEM SZABAD küldeni: Dohányt, söt. gyűjtőt, öngyújtót, szeszt, szeszt, luxuscikket, selymet és rózsaszínű ruhát, dörtyűt, prémot, tárgyakat, vagy olyan csomagot, ami csupán élelmiszert tartalmaz. — A csomagot erős szaliba vagy vászonba kell varrni, vastag kötéllal átkötni és tintával vagy tintacseruval megjelölni. — Ha az ön lakójában van gyűjtőállomás, a csomagot a szállítási díjjal átvesszi és nyugtat adnak. Ahol nincs gyűjtőállomás, onnan postán. — vagy az American Express utalja kell a csomagot a new yorki főraktárhoz küldeni. — Ügynökök szomszédos leveleiben beküldendő a csomag szállítási díja is csak, Money Order vagy készpénzben

A new yorki főraktár címe:

Capt. James G. Pedlow, 1505 First Ave., New York

» » » » Két Legény - - Két Világrészben « « « «

IRTA: SZENTIMREI MÁRKA

(Folytatás)

— Nagyon kevés érdemem van benne... mindössze tán annyi, hogy mióta itt vagyunk, nem mentem úgy el kódorab mellett, hogy meg ne néztem volna. Az Isten ujját mutatott rá arra a helyre... vagy ahogy a nálam hitelenőbbek mondanák, a véletlennek köszönhetem a felfedezést. Mert nem onnét hoztam én ezeket a köveket, ahol a betemetett bánya van.

— Hanem honnét? Mondja! — sürgette Amy s közben leült, mert lábai reszkettek alatta.

— Hát úgy volt az, hogy — vagy három hete lehet — elvesztettem a metsző-ollómat. Mikor észrevettem, keresgéltem mindenütt a merre jártam. S már az úgy szokott lenni, hogy ha nem találom valamit, utóljára ott is keresem, ahon nem jártam. Így vetődtem el a betemetett bánya irányába, — de vagy öt-száz lépéssnyire tőle. A metszőollót persze nem leltem, de az asztott, rövid fű közt egy kőbe botlottam s felemeltem, csak úgy, csupa szokásból. Hát, uramfia, szép sárgán csillog a feketéjén valami, mint a nagyon apró halpikkely. Nem akartam hinni a szememnek, azt gondoltam, az ördögöcskék incselkednek velem. Jól megdörzsöltem hát a fekete követ, de az arany-szemecskék tovább is rajta csillogtak, azért zseembe sülyesztettem s nem vótam rest megjelölni azt a helyet, ahol találtam. Itthon aztán a talált követ kalapácsal összetörtem s a törés helyein mindenütt csilámlott az arany. No, de ez még semmi, — mondtam magamnak, — azt a követ el is vesztethette valaki — Isten tudja mikor! Hanem majd áogatok és ha a földben találok ilyen köveket, az már lesz valami! Szép holdvilágos estén hát fogtam az ástót...

— Ahelyett hogy nekem is szóltál volna! — hangzott fel Tamás szemrehányása.

— Ne vedd zokon! Jobbnak láttam, hogy ha eszalkozom, attul csak a magam feje fájjon... Szóval áogatam s ami szinte hihetetlen, alig félméternyire a föld színétől csupa aranyércre bukkantam. Mert az! Megnézettem én már szakértő emberrel.

— Az, az! — erősítette ifj. Kürtösy Tamás. Láttam én ilyeneket az iskolánk ásványgyűjteményében, meg a muzeumban.

— Ezek után már csak annyi tennivalónk van, — folytatta Dakó, Tamáshoz fordulva, — hogy az ünnepek után nappal áogatunk. Te is, meg a fiuk is.

— Én is! — ajánlkozott Lilian, aki féltékenyen ügyelt arra, hogy komoly és fontos dolgoknál ne mellőzzék kicsiny személyét.

— Nem! Az én kis feleségem majd csak

elköltsi az aranyakat. Elhiszi most már, hogy a mi farmunkra nem fogja betenni lábát az inség? Hiszen, ha csak kevés aranyat találunk is, többet keresünk vele, mint egy esztendei farmerkedéssel. Hátha még nagyobb szerencsénk is lesz, mint amilyenre számítottak!

Persze, hogy mindent elhitt neki Muellerné és a többiek is, valamennyien.

Nem tudom élt-e valaha próféta ezen a sárteken, akiben úgy hittek hivei mint ahogy Dakóban hitt akkor az egész család. Nincs az a híres pap vagy aranyászó szónok, aki beszédével ilyen óriási hatást tudna elérni.

És akik gyanuba fogták a vénlegényt, hogy holdfényes éjjelen azért kószál, mert a szomszédos farmokon van valakije, azokat egyfelől lelkiismeretük furdalta, másfelől nevetés csiklandozta. (A nevetést addig próbálták elfojtani, míg végre kitört. A nevetés nem engedi magát sokáig visszatartani. A lelkiismeret könnyebben elnémul, ha nem valami főbenjáró dologról van szó.)

Vidáman ültek le az ünnepi vacsora mellé, mely soha se izlett jobban. Arany! Arany! Arany! Csillogásuk fénye beragyogta a szent estét s a jövőt, melytől azelőtt egy órával még remegett a nagymama s a szülők szíve.

Mit várhat tőled, arany ez a becsületes család: "Áldást-e, vagy átkot?"

Mert hűségesen nyomon követ mindig, vagy az egyik, vagy a másik s belopakodik utánad ahová indulsz, ahová megállapodsz.

Ünnepek után Tamás és fiai Dakóval együtt s az ő utmutatásai szerint elkezdtek dolgozni a bányánál. Igaz, hogy nappal, de munkások segítségével nélkül, nehogy megtudják a szomszédok, mit művelnek. Dehát az is hozzátartozott az arany bővöletéhez, hogy akár Alaska hőmezőin, akár Afrika nyugati részén, vagy Ausztráliában vagy a világ bármely lakatlan vidékén mutatkozik, az a hír szárnyra kel.

Igy történt most is. Hogyan vették észét a farm-szomszédok, nem tudom, de apránként mind odagyűlekeztek az Ilona-bányához. (Ahogy Dakó a bányát elnevezte, Muellerné tisztelte.) Ahhoz aztán türelem kellett, hogy végighallgassák megjegyzéseiket. Tamásék nem valami elsőrangú szerszámokkal dolgoztak s természetesen nem voltak tapasztalt aranyászók. A szomszédok közül pedig Clarence Grass és Abraham Jordan agastyánok ifjúságukban kergették a szerencsét a kaliforniai aranyázás idején. Így hát a gunyból, bosszantásból egyformán kijutott a szerszámoknak és gazdáiknak.

Semmit el nem mulasztottak, ami elvehette kedvüket a további munkától. Csak egyet nem tagadhattak le, hogy az aranyérc valóban aranyérc. Így aztán, aki ingerkedő szóval érkezett, irigykedve távozott. És lehet valami alapja a hiedelemnek, melyről mindenütt tudnak az aranyászók: hogy a szerencse olykor éppen a tapasztalatlanokkal szemben bőkezű.

Alig dolgoztak tíz napig és csupán néhány óráig naponta — alig két méternyi mélységben olyan gazdag üreget tártak fel, amiről legmerészebb álmukban se álmodtak. Két hónapi kényelmes munka után hamincc font arany lett a jutalmuk.

Amikor ennek is híre ment — bár a világon senkinek se dicsekedtek vele — elnémult a gunyolódás és megindult a találgatás ilyenformán:

"Ezek most bizonyosan a portugál kastélyánál is szebbet építtetnek maguknak! Tommy megnősülhet egyetemi hallgató korában, nem kell várnia, míg kényérhez jut! Luxushajón randulnak át Európába! Övék lehet minden, amit szemük-szájuk kíván. A magunkforma emberekkel többé szóba sem állanak... Az is lehet, hogy egészen elköltöznék a Yakima völgyéből, messzire, ahol nem tudja senki, hogy nem voltak mindig gazdagok."

És amennyire lehetett, figyelték a "Szívesen látunk" farmot. Hónapok multával se tapasztaltak semmi változást. Aki betért hozzájuk, ahhoz mindenki olyan barátságos volt, mint azelőtt. A farm lakói életmódjukon semmit se változtattak. Azelőtt is csinos és tiszta volt a ház, most is. A vendégek mindig dícsérték az izletes, bár egyszerű ételeket, olyanokat tettek elébük most is. De semmi hivalkodást nem látott ott senki, bármint meresztgette is a szemét, sem ételben, sem ruházkozásban. Egyetlen dícsékvő szót se ejtett ott el senki. Azok, akik újságolni szerettek volna a többieknek, családottan távoztak. Mert azt ugys tudta mindenki, hogy az aranybánya feltárását abbahagyták.

— Elapadt olyan hamar az ér? — kérdezgették Dakót, akiről tudták, hogy közlékeny ember s tréfából se hazudik.

— Gazdag ér az — felelte.

— Hát mért nem folytatják a feltárást? Talán gépekre várnak? Szakmunkásokat hozatnak? Persze, mér is törnék magukat!

— Abból semmi sincs! — cáfolta Dakó feltevésüket. Nem rendeltünk gépeket, nem hozatunk munkásokat és magunk se bányászunk, mert egyelőre nincs szükségünk több aranyra.

A kérdezősködők egészen oda voltak a csodálkozástól Abraham Jordan ki is bökte:

— Ilyet még az öregapám öregapja se hallott! Vagy talán senki se a világon! Hogy valakinek elég aranya legyen — még ha tele hordókkal állna is aranypénz a pincéjében. Ezt el se lehet hinni...

— Hát akkor higgyen, amit akar — szolt Dakó elnéző, böles mosollyal. Tudta, hogy körmönfont hazugságokat sokkal könnyebb elhíttetni a legtöbb emberrel, mint a tiszta igazságot. Azért nem baj, ha mindenki azt hiszi, amit akar, mert ő maga tudta, hogy igazat mond. Megtárgyalták ők azt Tamással, meg családjával, azon melegében, mikor együtt volt a 30 font arany, hogy miképpen igazítsák további sorsukat. És úgy Muellerné, mint Amy és Tamás helyeselték és elfogadták az ő indítványát, hogy — egyelőre hagyják abba az aranyásást s ne változtassanak semmit megszokott életmódjukon.

Hiszen volt már annyiuk, hogy beszereshettek sok minden szükségeseit, amiről az utóbbi években lemondottak. Tisztább fejével, könnyebb szívvél várhatták ki a gazdasági válság javulását. S ha minden remény ellenére nem győznék kívánni, pénzszüke idején ott a bánya! Az arany a föld gyomrában van a legjobb helyen: ott nem rabolhatja el senki, de jogos tulajdonosai mindig hozzájuthatnak.

Mindig voltak olyan emberek, akik gyilkosság árán is iparkodtak megszerezni a mások kincsét. És soha több gangster nem garázdálkodott Amerikában, mint az utóbbi időben. Azután nem jó gazdag hírében állani, mikor milliónyi becsületes férfinék és nők munkája sincs s testi, lelki pusztulásuk miatt, érthető keserűségűben átkokat szórnak mindenre, akinek annyija van, hogy el se költözhessen!

Egyelőre a "Szívesen látunk" farm lakói beérték a tervezgetéssel, ami nem szurhat szemet senkinek.

Majd ha "új deal" után beválnak az Egyesült Államokban mindenféle reformok s feltűnik a borús égen a várva-várt jobb jövő hajnalcillaga, akkor könnyen megvalósulhatnak ezek a nem is nagyraavágó tervek. Majd... ez a neve annak a mesebeli madárnak, mely naponként átviszi a tengeren a "Szívesen látunk" farm lakóit az Óhazába, egyenesen bele a magyar májusba. A bevándorlottakat azért, hogy viszontlássák hazájukat, melyhez már csak emlékeik aranyos,

színes, meg fekete szálai kötik őket s melytől lélekben teljesen elszakadni soha se foghatnak — bár második nagyszerű hazájuk jóléttel s boldogsággal ajándékozta meg őket.

Az ifjabbakat pedig azért, mert az Óhaza vonzza őket magához a messzeség s az ismeretlenség rendkívüli varázslatos erejével, csupán sejtett szépségeivel. Majd egy májusi napon ott állnak valamennyien a kanyargó Tiszánál. S ki tudja, mi minden történik akkor...

A hajadonná serdült Lilianon talán rajta felejtí szemét egy magyar legény, amittől ő elfelejti, hogy mióta az eszté tudja, Dakó "kis felesége."

Majd épül új, szép ház (nem palota) a régi mellé, melyet Muellerné meg él, nem enged lebontani. De hiszen nem hagyná Amy se, Tamás se! Az új házra csak azért gondoltak, hogy legyen benne elég hely ifjabb Kürtösy Tamásnak és Pistának — majd, ha nőülésre gondolnak. A fészek készen fogja őket várni.

Majd... (ez elsősorban a Dakó majd-ja) emelnek egy szép kápolnát a farmon, melyet majd gyönyörű kert vesz körül. Dakó már látja is... gondolatban leveszi kalapját a feszület előtt, mikor elmegy a kiszemelt hely mellett, ahol fel fogják állítani.

A kápolna mindig tele lesz virággal... karácsonykor fényárban fog uszni s Santa Claus nem vonul úgy végig a Yakima völgyén, hogy meg ne állítsa a fehér rénszarvasokat s be ne nézzen gyönyörűen festett üvegablakain.

Esküvő is lesz abban a kápolnában: Dakó minden évben kiházasít egy jóra való szegény leányt.

Tervezni szabad! Hogy a jó Isten melyik terv felett mit végez, gyarló ember nem tudhatja. Annyit azonban most már mindannyian méltán remélhetünk, hogy a "Szívesen látunk" farm istenfő, szorgalmas, békés, egymást megbecsülő lakói azokhoz a fehér hollónál is ritkább emberekhez tartoznak, akiket nem foszt meg az arany csillogása józan eszüktől. Csodálatos, hogy a farm összes lakói mennyire befolyásolja Dakó higadit bölcsesége — holott ő mindig hadilában állt a betűkkel. Igaz, hogy az olyan egyszerű, de nagyszerű bölcseséget, mellyel az alacsonyabb sorsu ember is úgy élhet, mint a mindennapi kenyérrel — nem is lehet könyvekből megtanulni.

(Folytatjuk.)

Father Coughlin bombát dobott a politikai pártok közé, mikor bejelentette, hogy "szervezetet" alakít az országban.

Pártnak a Coughlin alapítását nem lehet egyelőre nevezni, mert a politikai pártokon kívül és felül akar működni és így csak szervezetről tudunk beszélni.

Lehetne eltérő vélemények Coughlinról, — az ezüst manipulációról e sorok írójának is megvan a maga véleménye, — de nem lehet letagadni, hogy rádió prédikációival a liberalizmus ügyét eredményesen szolgálta.

Vannak hibái a mostani alapításainak is, de a hibáinál sokkal nagyobb az értéke és így a liberalizmus, sőt a radikalizmus is bátran szövetséges társát láthat Coughlin szívében és munkájában.

Az új alapításnak talán az a legnagyobb hibája, hogy — Coughlin csinálta.

A Smith féle választások alatt észlelhetjük, hogy a felekezeti elfogultság mennyire uralkodik még ezen az országon.

Misem lesz könnyebb az ultrakonzervatívoknak, minthogy az új ligát és annak programját összekösse a katolikus egyházzal és elidegenítse tőle azokat a protestáns elemeket, amelyek egyébként megnyerhetők lennének a liberalizmus ügyének.

Ha a nagytőkét szolgáló konzervatív elemek tisztességes fejevrekkel harcolnának, akkor nem kellene ezen a kérdésen aggódunk, mert Európa országaiban például ilyen szempontból valószínűleg senki nem tudná a ligát eredménytel támadni.

De éppen a fent említett

Smith-Hoover kampány mutatta meg, hogy a tőke és a tőkét szolgáló republikánus párt készséggel, sőt örömmel nyult a felekezeti izgatás fegyveréhez.

Csak megerősíti a fegyvert az elfogultságra ntázók kezében az a tény, hogy az eddigi szokástól eltérően, az új alakulat bejelentésénél Gallagher püspök mutatja be Coughlint a hallgatóknak, mintegy beleegyezését és áldását adva az alakítandó szervezetre.

Természetes, hogy a rádió-pap hallgatói közül nagyon sokan tartoznak más felekezetekhez és bizonyos, hogy azok közül is százezer, talán milliószámra lépnek be a ligába; de batorság lenne tagadni, hogy amelyek pillanatban annak ereje igazi veszedelmet képez a tőkére, a "romanizmus" féjmelét fogják ragasztani a ligára.

A másik, ennél a talán elkerülhetetlen formahibánál súlyosabb hibája a ligának, hogy kiváló és nagyszerű programját ugyan lefektették, de a program megvalósításának a módzatairól keveset beszéltek.

Ezekre nem volt szükség a tizenhat pontba foglalt program legtöbb pontjánál, de szükség lenne a második pontnál, amely munkát és megfelelő évi fizetést követel — nagyon helyesen — minden dolgozni akaró ember számára.

Nincs politikai párt vagy alakulat, — még a Liberty League-et sem kivéve, — amely ezt a pontot nem teszi a programjába, de a technokratákon kívül eddig mindenki adós maradt a fele-

Father Coughlin alapítása

miként reméli vagy próbálja.

Ettől a két teheteteltől eltekintve kifogásolni valót senki nem találhat az alakításban és a programban, kivéve talán azokat, akiket megdöbbenett annak harmadik szakasza.

A harmadik pont ugyanis kibirtokba kívánja vétetni nemcsak az ugynevezett közszolgálati vállalatokat, (mint pl. gáz, villany, vasut, villanyos, bank, stb.) hanem azokat az iparágakat is, amelyek az ország, természeti kincseit turják fel a számunkra.

Polgári párt vagy alakulat ezt nyíltan még nem vette a programjába, de legyen róla meggyőződve mindenki, hogy nem Father Coughlin az egyetlen, aki foglalkozott ilyen tervekkel.

Nemrég írta meg az egyik magyar újság, (a Magyar Bányászlap) egész biztos, alapos értesülések nyomán, hogy a "brain trust" terveket dolgozott ki a szénbányászati, a timberipar és az olajipar teljes államosítására, (szövetségi kezelésére) tehát Coughlin nem radikálisabb ebben a tekintetben sem a kormánytól.

(Mert nem teheti fel senki, hogy a brain trust az elnök tudta nélkül dolgozta ki azokat a terveket, amelyeket a Bányászlap hetekkel ezelőtt bejelentett az olvasóinak.)

Mindenesetre időszerű volt en-

nek a ligának az alapítása, hogy ellensúlyozza a Liberty League megindított kampányát, amely a régi rendszerhez való merev ragaszkodást ajánlja az országnak és követeli a kormánytól.

Coughlin meg is mondta nyíltan, amit hát ugys eltalált volna mindenki, hogy éppen az volt a célja a szervezkedés megindításának.

Azt mondják, hogy az új alakulat soha nem fog politikai párttá formálódni.

A Liberty League is ezt állítja.

A dolgok természeténél fogva azonban mindkét alakulat politizál és mindkét alakulat platformján fognak politikusok (közszolgálatra aspirálni és ajánlkozni).

Ebben az országban új pártok alakításától irtóztak, mert azt látták, hogy a népszerűsített eszméket a meglévő politikai pártok kisajátítják, mikor a népszerűsített mások elvégezték. (Ezért nem tud ebben az országban például a szocialista párt zöld ágra vergődni.)

Egyszer azonban belátja a polgárság és különösen belátják azok, akik egy ideálért harcolnak, hogy nem kell feltétlenül a két politikai párt ócska és elavult masinériájához ragaszkodni, minden ideál megcsinálhatja a saját gépezetét magának.

Lesznek jelöltek a jövőben, akik vagy az egyik, vagy a másik alakulat programjának egy részét vallják magukénak, míg ellenjelöltjeik talán ugyanazon szervezet programjának a másik részére esküdnek.

Ilyen helyzetben sem a Liberty League, sem a Coughlin ligája nem tudná elhatározni, hogy melyik jelöltet támogassa. Mint-hogy pedig természetesen mindkét árnyalat a maga programjának a megvalósítására törekszik, mindkettőt fel fogja állítani a saját jelöltjét.

El kell és el lehet hinnünk, hogy Father Coughlin igazán nem szándékszik politikai pártot alakítani, aminthogy az nem állt szándékában annak a csoportnak sem, amely a Liberty League-et életre hívta, de ahogy a helyzet és az események az egyiket befogják a politikába sodorni, éppen úgy nem tud előle a másik sem kitérni.

Lesznek katolikus papok, különösen a magasrangú papok közt, akik szemben találják magukat a Coughlin ligájával, — hiszen a pápás is önálló véleményvel bíró egyénekből van verbuválva, — de meg kell állapítanunk, hogy Coughlin atya szenciációs programja nagyjában megfelel a katolikus egyház felfogásának.

Akik ismerik Leó pápa híres

enciklikáját, akik figyelemmel olvasták a pápa két év előtti nem kevésbé radikális enciklikáját, azok csak azt a különbséget fogják a Coughlin féle programban találni, hogy az részletekre is kiterjed.

Az a kérdés most már, hogy a katolikus pápás a GYAKORLATBAN mennyire megy, hogy HAZA-VIGYE minden hívéhez ezt a programot.

Végre a protestáns egyházak legnagyobb része hasonlóan radikális programokat fogadott el az utolsó két év majdnem minden konvencióján.

De azok a papok, akik a konvención már arról is beszéltek, hogy az ipar ne a profit, de a közszolgálat érdekében dolgozzon, még mindig megkülönböztetett tisztelettel bánnak a saját egyházaik kapitalistaival.

A konvenciókon a déli protestánsok ugyan elítélték mindig a gyermekmunkát, de egyetlen pap sem küldte még ki a templomból azt a déli textil gyárost, akinek a gyáraiban tízennégy éves gyerekek dolgoztak.

Ugyanez volt az oka annak, hogy a pápa utolsó enciklikája jóformán elhangzott a pusztaságba.

A katolikus papok közül sem prédikálta ki meg egyiksem a templomból azt a bankárt, azt az uszorást, azt a tőkést, aki visszaélt a helyzetével, sőt rendszeresen közülük vannak az egyházak oszlopai — minden felekezetről — verbuválva.

A Coughlin féle liga alapítás fokmérője lesz annak is, hogy a katolikus pápás mennyiben fogadja meg végre azt a parancsot, amit a pápa az enciklikájában nyilvánlatkoztatott.

Mindenképpen örömdetes az, hogy a National Union for Social Justice megalakult és akik hisznek abban, hogy több társadalmi igazságra van szükségünk, akik hisznek abban, hogy az anarchisztikus kapitalizmus betöltötte a hivatását és jobb, becsületesebb és igazabb társadalmi és gazdasági elosztásra van jussunk és szükségünk, azok csatlakozzanak a ligához.

Napraforgók

Mikor Roosevelt a polgárság nagy többsége a Fehér Házba ültette, az ország "sárga" sajtója — a Hearst lapok vezetése mellett — glóriát próbált vonni a fejére.

Mikor azt érezték, hogy egy év alatt nem tudott csodákat művelni, mikor úgy hitték, hogy a lármás "kickerék" többségben voltak az országban, elkezdtek az elnököt támadni és nap-nap után boldovizmással vádolták.

A választások arról győzték meg őket, hogy az elnök mellett áll ma is a polgárság és ezek a lapok ma is csepegnék az édes méztől, ha Rooseveltről beszélnék.

És ez a sajtó irányítja a közvéleményt ebben a szerencsétlen országban.

RENDELJE MEG

még ma a BANYÁSZNAPTÁRT. Küldje be most a szállítási költséget. -- Csakis annyi naptárt nyomunk, amennyire rendelést kapunk, tehát rendelje meg még ma

25 cent

EGYLETI KALAUZ

SZEMTELEMSÉG

ELSZAKITJÁK AZ UTOLSÓ SZÁLAT IS

NYUGATON DOLGOZNAK A BANYÁSZOK

A WILKER-BARRE-I I. MAGYAR KOSSUTH LAJOS BS. EGYLET
Alapított 1892 Február 27-én

Gyűléseit tartja minden hó harmadik vasárnapján, 459 Main St., Evansville, Pa.

Elnök Jánki József. Titkár Bódi István. Pénztárnok Fekete József, címe. 527 Northampton St., Kingston, Pa. Jegyző Jenki Endre. Betéglátogató Gyúri József. Hármas tagu bizottság: Jencsik György, Márton István és Győri László.

Minden az egyletre vonatkozó felvilágosítással szívesen szolgál Fekete József, kinek címe: 527 Northampton St., Kingston, Pa.

A CONGOI ELSŐ RÁKÓCZI FERENC BANYÁSZ BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET

Alakult 1894 Január hó 11-én
Székhelye: Congo, Ohio

Gyűléseit tartja minden hó harmadik vasárnapján a Ref. Templom alatt iskolában, Drakes, Ohio.

Diszelnök Bucsó András. Elnök Titka János. Alelnök Rezes János. Pénztárnok Haralyda János. Titkár Jegyző Pallay János, kinek minden, az egyletet érdeklő levél küldendő, címe Box 85, Congo, Ohio. Pénztári titkár Kocsis István. Ellenőr Tóth V. István. Naplővezető Varga András. Hármas bizottsági tagok: Szántó János, Porkoláb Sándor, Titka Péter. Betéglátogató Congon Horváth Sándor; Drakesen Lukács András. Zászlótartók: Titka Sándor, Dudas Péter. Teremőr Lukács András. Együtt orvos Dr. James Miller. Hivatalos lap Magyar Bányászlap.

ELSŐ TUG RIVER-I MAGYAR MUNKÁS BETEGSEGÉLYZŐ EGYLET

Alakult 1908 Október hó 1-én
Székhelye: Gary, W. Va.

Hivatalos lapja: Magyar Bányászlap

A Főtitkár:
Főelnök Kiss Imre.
Főalelnök Id. Nagy Mihály.
Főtitkár László László, Box 805, Gary, W. Va., a vidéki tagok leveleit hozzá küldendő.
Főjegyző Varga László.
Főpénztárnok Soltész József.
Háromtagu bizottság: Horváth János, Ifj. Nagy Mihály, Buzsik József.
Főellenőr Ifj. Nagy István.
Szeretők Kiss Imre.
Póttag Ifj. Nagy Mihály.
A főtitkár minden hónap utolsó vasárnapján délelőtt 10 órakor tartja gyűléseit a Gary-i Hallban.

Első Osztály, Filbert, W. Va.
Elnök Horváth János. Alelnök Ifj. Nagy István. Titkár és jegyző Varga László, Box 202, Filbert, W. Va. Pénztárnok Soltész József. Ellenőr Id. Nagy Mihály. Betéglátogató Csűrő József. Háromtagu bizottság: Ifj. Nagy István, Szabó Mihály, Horváth János. Ajtóőr Szabó Mihály. Zászlóvivők: Amerikához és Magyarhoz Ifj. Nagy Mihály, gyászhoz Id. Nagy Mihály.
Gyűléseit tartja minden hó 13-ika utánj vasárnap a Filbert-i katolikus templom alatt.

2-ik Osztály, Gary, W. Va.

Elnök Márkus Demeter. Alelnök Szűcs János. Titkár Kiss Imre, Box 404, Gary, W. Va. Jegyző Buzsik József. Pénztárnok László László. Háromtagu bizottság: Márkus Demeter, Szűcs János, Szász György.
Gyűléseit minden hó harmadik vasárnapján tartja a Gary-i Hallban.

3-ik Osztály, Pageton, W. Va.
Ideiglenesen a 3-ik Osztály ügyeit a központi titkár végzi, azért a tagok minden levelet az ő címére küldjenek.

4-ik Osztály, Ream, W. Va.
Ügykezelő Szász György, a hely-

beli és vidéki tagok havdíjait és egyéb befizetéseit hozzá küldendő.
Box 312, Gary, W. Va.

6-ik Osztály, Red Jacket, W. Va.
Ideiglenesen a hatodik osztály ügyeit a központi titkár végzi, azért a tagok minden levelet az ő címére küldjenek. Címe: László László, Box 305, Gary, W. Va.

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET
2484K FIÓKJA
MONAVILLE, W. VA.

Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján Loganban, Gyöngyösi János Colonial Hotel termében.
Elnök Király József. Alelnök Korács András. Titkár-pénztárnok Vizi János, Box 95, Monaville, W. Va. Jegyző-ellenőr Kish András. Számvizsgáló bizottság: Kun Lajos, Németh István, Fazekas József. Betéglátogató minden tag, akit arra a titkár-pénztárnok kinevez. Betegellenőr az egész körzetben Tábori Oszkár. Zászlóvivőket az elnök esetenként nevez ki.

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET
57-IK OSZTÁLYA
CLARKSBURG, W. VA.
Alakult 1907 Augusztus 25-én

Gyűléseit tartja minden hó első vasárnapján a Williams Hallban a Second Streeten délután 2 óráig kezdve.
Elnök Kiss Antai, Box 36, Dawmont, W. Va. Alelnök Mészáros József. Titkár Grega János, P. K. Mine, Clarksburg, W. Va. Pénztárnok Nemes János, R. 2. Box 14, Clarksburg, W. Va. Ellenőr Pavlik Mihály. Háromtagu számvizsgáló bizottság: Szakály György, Pavlik Mihály, Oláh János. A betéglátogatót az elnök és pénztárnok nevezi ki. A zászlótartókat az elnök nevezi ki.

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET
293-IK OSZTÁLYA
THORPE, W. VA.

Elnök Tótor László. Titkár és pénztárnok Ifj. Kujbus Mihály, Box 124, Thorpe, W. Va. Betéglátogató Juhász Lajos. Háromtagu bizottság: Imre Mátyás, Kiss András és Szidióczki József.

Gyűléseit tartja minden hónap első vasárnapján a 11-esi református egyház termében.

LOGANVÖLGYI
MAGYAR TÁRSASKÖR
LOGAN, W. VA.

Elnök Molnár Károly. Alelnök Dávid Lajos. Titkár Antal János. Levelező titkár Bak Zsigmond. Pénztárnok Nagy Sándorné. Bizottsági tagok: Antal Jánosné, Király Anna és Szász Mihály.

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET
32-IK FIÓKJA
Székhelye: Gary, W. Va.

Elnök Kovács Gyula. Alelnök Kiss Imre. Titkár és ifjúsági ügykezelő Magyar József. Pót-titkár Róth György. Betéglátogatók: 6-on Dolgos Mihály, 3-an Dudás Pál, 10 és 11-en Lőcs László. Zászlóvivők: Magyarhoz Hegedűs József, Amerikához Csulák András, Gyászhoz Dudás Pál. Kerületi delegátus Popovics Péter. Pót-delegátus Magyar József.

Gyűléseit tartja minden hónap első vasárnapján délután 2 órakor a Gary gyűlésteremben.

10 FONT ÉRETT LEVELES
dohány bagózásra vagy pipázásra és egy pipa \$1.65; 10 font gyenge dohány, cigarettának \$1.85. A dohány árát, postaköltséggel, fizesse, mikor megkapja.
HICKORY RIDGE FARMS
Fulton, Ky. Dept. M-4.

MAGYAR REFORMÁTUS EGYHÁZ

MORGANTOWN, W. VA.

R. F. D. No. 4.

16. Harding Street

Lelkész: BORSOS ISTVÁN

537 Richwood Ave

Telefon 1238-R

ISTENI TISZTELET minden vasárnap délelőtt 11 órakor.

Előtte 10 órakor vasárnapi iskola.

C. E. (JUNIOR) minden hó első és harmadik vasárnapján délután 3 órakor a lelkészlakon.

C. E. (SENIOR CLASS) minden hó második és negyedik vasárnap délután 3 órakor.

REFORMÁTUS NŐK EGYLETE gyűlése minden hó első vasárnap délután 4 órakor a lelkész lakáson.

A "felső négyszázak" utálatos botránya még mindig naponta szenzációval szolgál a sajtónak. Mrs. Vanderbilt, a hírhedt 29 éves víg özvegy nap-nap után a bíróság elé van idézve, ahol hetek óta pucérra vetkőztették az elbocsátott cselédek.

A Mrs. Vanderbilt nagynénje és a saját becses mamája állítják, hogy nem alkalmas a gyermeke nevelésére és arra kéri a court-ot, hogy azt adják a nagynénjének nevelni.

Az egész utálatos ügynek több olyan ronda részlete van, amely méltó undort kelt minden emberben.

Elsősorban mindenki gyanítja, hogy nem annyira a kis lányon marakodnak, mint amennyire annak negyemillió dolláros vagyonát akarja mindkét fél "kezelni", ami maga egy negyedik milliárd jövedelem ebben a depressziós világban.

Másodszor mindenkit undorral tölt el, mikor egy anya jelenik meg vádlóként, hogy a saját leányának az erkölcselenségét vagy állítólagos erkölcselenségét ország-világ előtt feltárja.

Es utálatos harmadszor, hogy elkergetett cselédeknek vallatnak, akiket nem is nagyon kell rá buzdítani, hogy a nagyságáról a kellemetlen dolgokat elmondják.

De mindezek felül utálatos és szemtelen dolog, hogy egy 29 éves, tehát nagykorú asszonynak a magánügyeit nyilvánosan kell tárgyalni.

Két hónapja mulattatták itt az országot, hogy Mrs. Vanderbiltnek viszonya volt állítólag valami herceggel, akit pajamában láttak Vanderbiltnél a cselédek.

Es két hónapja nap-nap után minden újságban megírják, hogy a cselédek szerint Vanderbilt asszony néha részeg volt.

Lehetséges, hogy minden igaz, amit rámondanak arra az asszonynak.

Lehetséges, hogy viszonya volt a herceggel.

Valószínű, hogy az italt szereti és néha részeg volt.

Feltehető, hogy nem annyira a lányát, mint annak a vagyonát akarja.

De ha ez mind így van, még akkor is szemtelenség, hogy mindezt nyilvánosan tárgyalják és még akkor is aljas képmutatás azt állítani, hogy ezekért a dolgokért kell tőle a gyereket átvenni.

Ha minden 29 éves özvegytől elvennék a gyereket, akinek esetleg van egy futó viszonya, vagy aki néha berug egy estélyen, akkor nagyon sok árvaházat kellene építeni ebben az országban.

Es akkor nagyon sok gyermeket kellene a nagynénjéhez odaadni.

Ha Vanderbilt asszonynak viszonya volt a herceggel, bizonyosan nem hívta a kis lányát a ágyához, hogy tanuja legyen a viszonyának.

Es ha be akart csipni, valószínűleg azt sem mutatta meg, mint követésre méltó példát, a lányának.

Ha a lányt elveszik tőle és odaadják a nagynénjének, akkor ott nevelőnek és cselédek fogják gondozni.

Ugyanezt tették és tennék az anyjánál. Mert a nagyon gazdag gyerekeket nem a szülők, hanem a cselédek szokták nevelni.

Semmi ok nincs hát rá a világon, hogy a gyereket elvegyék az anyjától és még kevesebb ok van rá, hogy az anyja szennyest hónapokon át mossák a törvényen, mert igazán senkinek nincs hozzá köze a világon, hogy egy 29 éves özvegynek van-e viszonya egy herceggel vagy egy soffőrrel.

A nagyon gazdag emberek és

különösen a nagyon gazdag asszonyok aljas társadalmi harca ez az egész Vanderbilt vita, amelynek a során levetettek az uriasasszonyok minden szemérmét magukról.

Es természetes, hogy az újságok kapva-kapnak a botrányon, mert a népek jól esik olvasni, hogy az "urak" sem különbek a deákné váznánál.

Az egész dologban csak egy kérdésre kellene itt minden józan embernek figyelni.

Hogy amíg itt a polgári perek évekig húzódnak, mert nincs elég bíróság és nincs elég bíró az országban, addig New York államnak egy főbírója most már közel két hónapja azzal van elfoglalva, hogy volt-e szeretője tényleg annak az előkelő asszonynak.

Két hónapja minden fontos pernek és törvénykezésnek várni kell, mert Mrs. Whitney meg akarja mutatni a felső négyszázaknak, hogy a Vanderbiltné jönevét örökre elrontja.

Két hónapja talán száz meg száz üzletember tönkre megy, mert a követelésére ítéletet nem kaphat, mert meg kell állapítani a bírónak, hogy Vanderbiltné ivott-e.

Es két hónapja talán száz szegény ember hiába perel kártérítésért mert esetleg megnyomortották a munkában, mert el kell dönteni, hogy együtt hálta-e egy 29 éves özvegyasszony egy herceggel aki pajmában mutatkozott a cselédek előtt a házában.

Az egész eset tele van szemtelenséggel, de ez a legnagyobb szemtelenség a dologban. Es a court-ot az adófizetők pénzén tartják és akárhogyan számoljuk, tízezrekbe került megtudnunk, hogy Vanderbiltné jó anyae a lányához.

Mikor azok a tízezrek az emberek ezreit óvnák meg az éhségtől.

Hát az erkölcs fontos dolog, de kár a más erkölcsét annyira vigyázni és nagy lukszus az adófizetők részéről, hogy erre hajlandók egy egész bíróság idejét és költségét hónapokig lekötni.

Ennél olcsóbb cikruszt is mutathatnának az országnak.

Hirdessen
Lapunkban

LOGANVIDÉKI

Magyar Háziaszonyok

HA ZÖLDSÉGRE, GYÜMÖLCSRE, TOJÁSRA ÉS BAROM FIRA VAN SZÜKSÉGÜK, TÁMOGASSÁK A MONAVILLEI MAGYAR KERESKEDŐKET és RENDELJENEK MINDENT

Tárkányiékknál

Ha valamire szüksége lenne, mielőtt otthonában körutunkon felkeresnénk, szíveskedjék egy postakártyát írni címünkre és a megrendelt árut AZONNAL H A Z H O Z SZÁLLITJUK

Tárkányi Testvérek

BOX 64.

MONAVILLE, W. VA.

Azt írják a nyugati államban dolgozó testvérek, hogy Colorado, Utah és New Mexico bányáiban most már valamivel jobban dolgoznak és azt hiszik, hogy a munka egész télen tartós lesz.

A nyár ezekben az államokban mindig szegény, de ez év különösen nehéz volt és a bányászok nagy örömmel látják, hogy emelkedik a termelést a bányákban.

Persze nem mindig csak csavaróval van szó. Ugyanez áll a cipő, a kalap, a villamos lámpa, az óra és minden más ipari termék készítésére. A fényképező gép a financ feladatára vállalkozott. Rosszabb lett a rabszolga hajcsárnál, mert kiűszorázta a munkás utolsó csepp véréit is és rákényszeríti arra, hogy a végletet termelje ki, ha mindjárt bele is bódul a munkába.

Tudományos felfedezés ürügye alatt még soha ilyen munkásszűz, rabszolgákat teremtő dologgal nem álltak elő Amerikában, ahol pedig sok gazság történt már. Az emberi munkaerő piócaszerű kihasználása nagyon megszokott dolog, de ez az új gondolat szörnyűségében minden eddigi mérvényletet meghalad.

Nincs ennek a találmánynak semmi más célja, csak az, hogy olyan termelési hajzába kergesse a munkást, amely idegeit és izomerejét feltétlenül összetör. A fényképező gépek által vezetett, ellenőrzött és tulhajszolt munkát emberi szervezet nem végezheti összeroppanás nélkül s annak sújtó ostromát meg kell szenvedje az egész munkásság.

Az Eastman gyár új találmánya a felelet arra a törekvése, amelyet a munka manapság Roosevelt segítségével a munkaidő leszállítása, a munkabérek felmérése és a szabad szervezkedési jog törvénybe iktatása érdekében keres. Ha a töké meg kell hajlítani a nemzet akarata előtt, amely a munka emberi jogainak elismerését követeli, akkor majd az új Eastman találmányhoz nyúl, hogy a megrövidített munkaidő alatt többet tudjon kisajtolni a dolgozó rabszolgákból.

Douglas S. Keogh, a találmány birtokában levő vállalat elnöke mondja:

— Ez a találmány nemcsak a munkás egyéni termelő képességének mérőléce lesz, hanem lehetővé teszi a munkás teljesítményének fokozását, anélkül, hogy a munka jelenlegi terheit növelné. Ugy érjük el ezt a célt, hogy kiküszöböljünk minden felesleges, hibás mozdulatot a gyári termelés közben, mert azokat a fényképek félreismerhetetlen módon mutatják meg.

Azt jelenti ez egyszerű nyelven, hogy gépeket akarnak csinálni a munkásokból, az állati színvonalnál alacsonyabbra akarják szorítani a munkásokat.

Es ezzel elszakítják a munkásság türelmének utolsó szálát is. Most már csak az a kérdés, hogy mi lesz majd akkor, ha ez az utolsó szál is elszakad?

HA NEM FÉL
az igazságtól, vázoltassa
velem születési csillagvetését

A történelem legrégibb tudománya a csillagászat, amelynek segítségével a tényleg állapítható meg sorsára vonatkozó, pénzügyi lehetőségek, kilátások a házasságban, barátok és ellenségek terével és egyéb bizalmas dolgok világítását meg a csillagászat nagy tudománya által.

Vázoltassa velem az önre vonatkozó születési csillagvetését, amelynek tudatában az ön egész életfolyása megváltozhat a eredményt és szerencsét elhárító kétségbeesés és szerencsétlenség helyett. Az önre vonatkozó születési csillagvetést részletesen és egyszerű formában kapja meg két teljes oldalon. Adja meg feltevéseket a születési időpontját a nevével és címevel. A posta és irásboltokhoz fordítsa meg mellékelt egy dollárt és elmezze levelet a következőképpen:

ORION STUDIO

Dept. B. Box 3926

Cleveland, Ohio.

TILTÓ PARANCST KÉR AZ ÚJ SZERVEZET

Maloneyék a bírósághoz fordultak. - Tiltó parancsot kért az elbocsátások ellen

A Maloney outfit teljesen a falhoz van szorulva és mert sztrájkolni nem tudnak és nem mernek, a labor boardnál pedig igazságot nem kaphatnak, most az utolsó szalmaszálhoz fordulnak.

Tiltó parancsot kérnek a bíróságtól, amelyben megtiltanák a társaságoknak, valamint a UMW tisztviselőinek, hogy az új szervezet tagjait a régi sztrájkokból kifolyólag letegyék a munkából.

Egyáltalán nem lehet feltenni, hogy ezeket a tiltó parancsokat megkapnák, mert nincs olyan törvény, amelynek az alapján a bíróságnak joga lenne beleavatkozni ezekben a dolgokba.

Ugy az NRA, mint a később felállított Labor Board bir bizonyos hatáskörrel ilyen kérdésekben, de a labor board az új szervezet ellen döntött. Gormannal együtt, akinek az umpire-rá való megválasztását közösen határozták el a két szervezet részéről.

Maloneyék az ügyet voltaképpen azért terelték a bíróság elé, hogy időt nyerjenek és az új szervezet ne vegyék észre, hogy nem tudnak védelmet nyújtani az elbocsátott bányászoknak.

Igy remélik a dolgot néhány hónapig elhúzni, abban a hitben, hogy addig valami történik és közben kétségbeesetten próbálják, hogy meghallgatást kapjanak az elbocsátott bányászoktól.

Nem valószínű, hogy ezt a

meghallgatást megkapják és azt józan ésszel nem is várhatják az elnöktől.

Az Egyesült Államok elnöke nem intézhet minden ilyen ügyet személyesen, szükség szerint másokat kell neki azzal esetről-esetre megbízni.

Mikor Gormant mindkét fél elfogadta umpire-nak és mikor mindkét fél kötelezte magát arra, hogy az umpire döntéseiben megnyugszik, akkor az elnök, a két fél közös kérésére nevezte ki Gormant, hogy tegyen igazságot közöttük.

Ha aztán utólag az egyik félnek ez az igazság nem tetszik, az elnök nem kezdheti minden héten elől a játékot.

A szomorú igazság az, hogy Maloneyék játékot, még pedig lelketlen játékot üznek a tagsággal, amelynek a további boldogulására mentek a bírósághoz, hogy a tiltó parancsot kikérjék.

Közben azonban a lefizetések tovább is folynak és a lefizetett bányászok hiába várják majd, hogy utólag igazságot kapnak, vagy a munkát visszanyerik, mert arra nincs semmi kilátás.

Egyelőre minden csendes a szénvidéken, de a két szervezet közötti ügyet hamarosan véglegesen el kell intézni, mert a UMW tagjai nem sokáig fogják tűrni, hogy tizenötezer ember nem tagja a junának, hanem a Maloney csoportot tovább fenntartják.

MAGUK ALATT VÁGTÁK EL A Bányaurak a FÁT

A nyáron a szénét örölték, hogy a code-ot kijátszák s ma nem tudnak helyet és piacot találni a slack szénnek. Érdekes trükk az Island Creeknél

A bányatársaságok bebizonyították megint, hogy a leopárd a feltájt nem változtatja meg, vagy ahogy magyarul mondják: kutyából nem lesz szalonna. Tizenöt éven át egymás torkát próbálták elharapni és közben a társaságok hetven százaléka elvérzett.

Mikor megcsinálták az Appalachian nevű széntrüsst és a code-ot, akkor azt hitték a józanabb elemek, hogy ennek az egészségtelen versenynek vége van és mostantól kezdve a szén árát megfizették a vevővel.

A bányabárok urak azonban nem tudnak beleszokni a tisztességes üzletbe és az első percben hozzálátta, hogy a code-ot megtörjék, ha másként rendelkeztek nem kaptak.

Már a múlt héten megírtuk, hogy a szén titokban mindenféle ürügyekkel olcsóbban adják a code-ban előírt árnál és azóta értesítették bennünket, hogy ebben a legnagyobb társaságok is bűnöztek.

Mikor a nagy tavak vevői slack szénét kérték, — ami olcsóbb természetesen a run-of-mine szénél, — sok társaság hirtelen crusher-t vásárolt és a szénét örölte, mert így szabad volt nekik az egész termelést olcsón lőni a piacra.

A slack szénért akkoriban másfél dollárokat kaptak, míg a run-of-mine szén ára közel két dollár volt.

Igy a piacot slack szénrel bőszesen ellátták, amiért aztán az iparnak most kell fizetni.

Megírtuk már többször, hogy sem a farmerek, sem a városok lakói nincsenek kellőképpen szénrel ellátva és ha két hétig erős hideg lenne, akkor szénhiány lenne az országban.

A helyzetet nagyon súlyossá tenné, ha a slack szénnek nem tudnának piacot találni, mert slack szénrel a közszolgálati vál-

latatok és vasutak hónapokra elvannak látva a nyár óta. Így aztán a lump szénét nagyon bajos lesz majd termelni.

Érdekes műveletet hajtott végre ezzel a helyzettel kapcsolatban a múlt héten az Island Creek, amelyről azt suttogják, hogy szintén csak kijátszása a code-nak.

A hatalmas társaság százezer tonnánál több slack szénét dumpolt ki, amit nem tudtak eladni, hogy a fogyasztókat lump szénrel ellássák.

Pár napja aztán azzal a kéréssel fordultak a code-hatóság-hoz, hogy engedjék meg ennek a slack szénnek a nagyon olcsó árban való piacra dobását, mert a felhalmozott szén kigyulladt.

Természetes, hogy ilyen esetben a code hatóság nem állt a szén eladásának az útjában és a szükséges engedélyt megadta.

De szénkörökben azt suttogják, hogy a slack nem ég és hogy az egész egy trükk volt a társaság részéről, hogy a slackjét olcsóbban adhassa el, mint ahogy azt megengedi a szén-code.

Természetes, hogy amilyen arányban a szén árát lerombolják, olyan arányban majd a munkabéreket is le próbálják rombolni és már több bányában csábítani kezdtek a bányászokat, hogy "mindennapos munka fejében" dolgozzanak olcsóbban. Well, a bányászok emlékeznek rá, hogy az utolsó tizenkét keserves évben hányszor csapták be őket, hányszor vágták le a bérüket ezzel a csábítással és nem valószínű, hogy kötélnek állnak.

PÉNZÉRT NEM ADJUK.

Pénzért idegennek a Magyar Bányász Naptárt nem adjuk. Azt csak olvasóink kaphatják meg, ha a csomagolásra és szállításra a 25 centet idejében beküldik.

EZT A REFORMOT KINÁLJÁK A PROGRESSIVE VEZÉREK?

A Progressivek vezetői is örökösen a hivatalukban maradnak? Akkor mi lesz a különbség a két szervezet közt?

Az illinois progressve mozgalom mindig szimpátiával figyeltük, mert bár ellene vagyunk annak, hogy a munkásokat különböző szervezetekre szaggassák, tudatában voltunk annak, hogy Illinoisban okuk volt a szakadásra a bányászoknak.

És bár reméltük, hogy előbb-utóbb a Progressiveknek meglesz rá az alkalmuk, hogy tisztességgel és önértéssel visszatérjenek a UMW-ba, azt a csoportot mindig támogattuk az újságban.

Támogattuk őket azért is, mert azt hittük, hogy az új szervezet vezetői tisztá és tisztességes adminisztrációt csinálnak. Mert tetszett nekünk, hogy a tisztviselőknél tizenkétezer dolláros fizetéseket nem adtak és nem engedték meg, hogy két évnél tovább viselhessek a tisztviséget.

Mindezek után sajnálattal kell megállapítanunk, hogy a Progressivek vezéreiben csalódunk. Az alapszabályt ugyan látszólag betartják, de úgy látszik, hogy az alapszabályokat már előre, szándékosan úgy készítették, hogy azt alkalmuk és lehetőségük legyen kijátszani és úgy látszik, hogy attól nem is tartózkodnak.

NYUGTÁZÁSOK

Előfizetést küldtek a magyar vagy az angol bányászújságra, a saját vagy a mások részéről a következő testvérek, a múlt héten:

Szakách János, E. Chicago; Ádám András, Masontown; Gere Mihály, Pursglove; Pius Imre, St. Clairsville; Pálfalvy Dénes, Colliers; László Ferenc, Monaville; Török Gedeon, Welch; Balázs János, Berwind; Bolyki János, Toledo; Kabai János, Majestic; Novák János, Elizabeth; Gordos András, Edri; Kristóf József, Powellton; Pásztor János, Rayland; Sütő János, Windber; Brusz Lajos, Gary; Koren Pál, Williamson; Virostek Ferenc, Westville; Márton István, Berwind; Dobis Károly, Lorain; Kukulcs József, Berwind; Blizman Béla, Springdale; Mojzer János, McMechen; Kovács Pál, Carlton; Hozdik József, Conneaug; Barta Károly, Farmington; Réthy András, Grenada; Tóth István, Rayland; Kovács János, Huddy; Darnay Dániel, Vestaburg; Rákóczi Lajos, Dearborn; Fehér István, Bradley; Fekete Mihály, Mona; Boray Ferenc, Abney; Kulchár Pál, Detroit; Varga Mátyás, Holly; Makranczy Dániel, Nu Mine; Steflik Ferenc, Bunnel; Czenky János, Bradley; Rebán János, Portage; Kochel György, Chattaroy; Gál Ferenc, Glouster; Catona Sándor, Anjean; Hordós József, Dillonvale; Szakách Imre, Barnesboro; Cipa Imre, St. Louis; Szabó József, Oneida; Bodó János, Monaville; Léway András, Latrobe; Molnár Mihály, Pursglove; Földi László, Uniontown; Sebestyén Vince, Luzerne Mines; Deák Mihály, Renton; Mojzer János, McMechen; László Sándor, New York; Dimon János, Burgaw; Mrs. Julia Bodish, Dubuque; Bárdos András, Dillonvale; Balogh István, Hicksville; Tóth István, Peninsula; Szanyi János, Brownsville.

Akik a múlt héten többször küldtek előfizetést, (képviselőink) — azoknak a neve annyiszor van feltüntetve, ahány pénzküldemény érkezett tőlük. Akik helyi képviselőinknél fizettek, azoknak a neveit nem közöljük, mert azok már nyugtát kaptak az ügynököktől. — Akik naptárra bélyegyet küldtek, azoknak a küldeményét elkönyveljük, de külön nem nyugtázzuk. — Sziveskedjék a naptárra mindenki beküldeni még ebben a hónapban a szállítási költséget és az előfizetést.

A szervezet elnöke, aki a szabályok szerint nem lehet újra elnök, most a titkár-pénztárnoki állásra pályázik. Viszont az eddigi titkár-pénztárnok most elnök lesz, vagis kicserélik a dzsabokat egymásközt.

Két év múlva aztán majd viszsza cserélnek és így a tagsággal valóságos "run around"-ot játszanak.

Lényegében tehát ugyanazt tesszik, amivel Lewisékat joggal vádolták, örökös trónusokat csinálnak maguknak a szervezetben, ami így lassan egészen a tulajdonukba fog átmenni.

Ha ez a terv a tisztikarnak, akkor igazán kár volt a bányászokat az évek óta tartó véres testvérharcnak kitenni, mert ezt bizony megkaphatták volna és meg is kapták a Lewis féle szervezetben, ahol a vezérek legálább ösztintek.

A választásnál egyébként huszonkilencezren szavaztak, ami azonban nem jelenti azt, hogy ennyi fizető tagja lenne a szervezetnek, mert tizezernél többen tagságdíjat nem fizetnek, mivel nem dolgoznak.

LEE HALL TÁVOZIK A 17. KERÜLETBŐL

A második kerületbe küldik, ahol szükség van a kortes munkára. - West Virginia örül, hogy megszabadult tőle. - De mért nem mehet vissza Lee Hall a bányába?

Többször foglalkoztunk már Lee Hall személyével, aki "organizer" a UMW-nál és aki két éve a 17-ik kerületben csavargott.

Hogy ott milyen eredménnyel dolgozott, azt Gary a legjobban mutatja, ahol a szervezetről mostanában nem is mernek álmodni.

A kivénült léber-fakirt most elküldték végre a 17-ik kerület nyakáról, ahol már alaposan jól laktak vele a bányászok és a második kerület pay-roll-jára helyezték, Ebensburg központtal.

A második kerületben közelednek a választások, mert a tagság lázadzik és Lewis nem fog sokáig ellentálni a tömegnyomásnak, a kinevezett tisztviselő helyett visszaadják a kerület önállóságát a tagságk.

Azért rendelték oda a tapasztalt öreg kortest, hogy a választásokat előkészítse és segítsen megválasztatni azokat, akik ma a hivatalokban a Lewis cár jóvoltából tartózkodnak.

Lee Hall új vadászterületet kapott, ahol még nem ismerik tulajdonát, mert nem merik visszaküldeni Ohioba, ahol évtizedekig elősködött a bányászok bórén.

A szervezet tagsága azt szeretné tudni, hogy mért nem mehet vissza ilyen levezített vezér még véletlenül sem a bányába dolgozni, hogy újra megtanulják, amit a zsiros hivatalaikban régen elfelejtettek, hogy milyen a bányászors.

Bittner új embereket fog kinevezni majdnem minden régi csatlósra helyére és alkalmat ad végre azoknak az embereknek is egy-egy jó dzsabra, akik igazán a 17-ik kerülethez tartoznak.

KIGYÓSI SÁNDOR KÖZÖLJE A CIMÉT

Kigyósi Sándort keresi Vary Mihály, sziveskedjék vele a címet közölni. Mike Vary, McAndrews, Ky.

tést is rendezni. — Aki teheti, szerezzen egy új előfizetést ennek az újságnak. — Hálás köszönet a fenti előfizetésektől, testvérek.

KÖSZÖNET A TILTONSVILLEIEKNEK ÉS KÖSZÖNET A KOMMUNISTÁKNAK

Hálás köszönetet akarok mondani a tiltontvillei testvéreknek, Pásztor testvérnek és a többieknek, hogy a nagyszerűen sikerült Bányásznapot megrendezték és alkalmat adtak annyi sokunknak, hogy egymással találkozzunk.

Akik ott voltunk, azok boldogok voltunk azon az egy estén egymásközt és örültünk, hogy a bányászok közös nagy ügyét is szolgálhatjuk a jelenlétünkkel. Azt szeretnénk mindnyáján, ha minél gyakrabban lenne ilyen találkozásra alkalmunk.

Még a kommunistáknak is köszönetet akarok mondani, amiért szivesek voltak a mulatságon megjelenni, azzal a szándékkal, hogy ostoba és neveléses, de gyáva, mert névtelen körlevelekkel megzavarjanak bennünket.

Láthatták, hogy aki időt vett magának a szenny-íratot előlvasni, az hahotára fakadt és jókedvet hoztak nekünk, mert mulattunk rajta, hogy a belépti díjak befizetésével a jövedelmet szaporították.

Ha nem szégyenlették magukat, mikor oda settenkedtek, hogy botrányt csináljanak, talán elszégyenlették magukat, mikor látták, hogy milyen jóízűen mulattunk rajtuk.

A kommunista rombolásnak ma már józan emberek be nem dülnek, szervezet kell nekünk és azzal harcolunk, aki velünk együtt a szervezetért harcol.

Mégegyszer testvéri köszönet a tiltontvillei magyarságnak.

Pálfalvy Dénes,
Colliers, W. Va.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Nagy Dezső, Detroit. Nem szégyenli magát, "méltóságos ur"? Ha nálunk valaki részegen a kocsmában ilyen hangon beszélne, másnap, mikor kijózanodna, a bór égne le székében az arcáról.

N. F. Detroit. Ha Önnek bárki e lap szerkesztőjével kapcsolatban valami bankett-ügyről vagy bankett-botrányról beszélt vagy olvasott, az illető — meg van örülve. Mert e lap szerkesztője Detroitban soha, semilyen banketten nem volt és semilyen bankettel semmiféle kapcsolata nem volt. — 2. Igen, méltóságos Dr. Nagy Dezső preláus, detroit plébános szokta az egyházát fenntartó magyar munkásembereket a nála megszokott lelki finomsággal "félkegyelműeknek" és "retkeslábu, szemtelen parasztnak" stb. nevezni. — 3. Igen, a méltóságos urról írta meg a flinti plébános, hogy többször hazudott a lapokban. — 4. Hogy mért van terhére a méltóságos urnak a nyomdánk? Mert egy ízben, mikor különös szívesességre kért bennünket, nyomdámunkat is helyezett kilátásba, amit AZONNAL, udvariassá határozottásgal ELUTASÍTOTTUNK magunktól és ilyesmire a méltóságos ur nem volt szokva odáig. — 5. Azért nem szoktunk vitakozni, mert hazugságversenyben mi nem tudnánk részt venni és mert hasonlóan borgózs, durva szitkozódáshoz mi nem értünk.

Németh Géza, New York. Rendesen a lapkiadók értelmisége, ízlése és műveltsége szabja meg, hogy értelmes dolgokat, vagy félbolondok durva szitkozódásait közlik-e a lapokban.

Miller Mihály, Russelton. Több szerencsét az új helyen. — Hogyne küldenék.

Raáb Sámuel, Cleveland. Nem Önnek, hanem a társadalomnak a szegénye, hogy rendes munkás emberek szelgyre vannak szorulva. — Szives üdvözlét.

Kabai János, Majestic. Köszönet. A pénz megfelelően könyveltük, az utasításokat követjük. — Szives üdvözlét.

Ujj Sándor, Mohawk. Köszönet. Mihelyt készen lesz, elküldjük.

Wirostek Ferenc, Westville. Köszönet, testvér, a pénzért és a levélért. Lesz jobb világ is.

Bolyki János, Toledo. Hálás köszönet. — A pénz megfelelően könyveltük, az utasításokat követjük. A lap az új előfizetőknek megindult.

Pius Imre, St. Clairsville. Hálás köszönet. — Pénzt nem lehet még kizhozni az Ohazából. Ha azonban szükségben van, időnként kisebb összegek kizozatalára a kormány ad engedélyt. Tessék a clevelandi magyar konzul hivatalhoz írni az ügyben.

Royal Hungarian Consulate, Union Trust Bldg., Cleveland, Ohio.

Barta Károly, Farmington. Hálás köszönet, testvér.

lás köszönet, testvér.

Gere és Fodor testvérek. Megkaptuk, elküldjük, köszönet.

Márton István, Berwind. Köszönet, testvér. — Jobb világ lesz.

Fekete Mihály, Mona. Hálás köszönet, testvér. — Itt-ott kezdenek már hirdetni.

Kristóf József, Powellton. Köszönet, testvér. — Bizni kell. — Elküldtük.

Blizman Béla, Springdale. Hálás köszönet. Utasítása szerint könyveltük.

Gordos András, Edri. Köszönet, testvér. Bizni kell, talán egyszer az öregekre is rákerül még a sor.

Tóth János Pittsburgh. Köszönet. Megfelelően könyveltük.

Mindenkinek, Mindenhol. Aki teheti, szerezzen egy új előfizetést valamelyik bányászlapra, testvérek.

Ádám András, Masontown. A pénzért is, de különösen a levélért köszönet, testvér.

Kovács Pál, Carlton. Jól esett b. levelét olvasni. A pénzért is köszönet. — Szives üdvözlét.

Sebestyén Vince, Luzerne. Köszönet, testvér. Megfelelően könyveltük.

Gyebnár Mátyás, Akron. Köszönet és szives üdvözlét. — Annak idején elmegy.

Völgyi Gyula, New York. Elment. — Szives üdvözlét.

Rebán János, Portage. Köszönet és szives üdvözlét.

Makranczy Dániel, Nu Miné. Köszönet, testvér. — Lesz talán jobb világ is.

Czenky János, Bradley. Köszönet, testvér. — Hogy gyakrabban legyen azon a vidéken bányásznap? Hát ez nem tőlünk, hanem az ottani bányászoktól függ. Én akkor is boldogan mennék, ha minden második héten lenne alkalmam öreg bajtársakkal meg új barátokkal találkozni. — Szives üdvözlét.

Gál Ferenc, Glouster. Köszönet. — Rendbe hoztuk. — Szives üdvözlét.

Kendra József, Lock No. 4. Köszönet a figyelmeztetésért. — Rendbe hoztuk.

Kochel György, Chattaroy. Köszönet az öt előfizetésért. Utasítását követtük. — Szives üdvözlét.

Pálfalvy Dénes, Colliers. A négy angol és két magyar előfizetést megkaptuk. Hálás köszönet, testvér.

Szepes István, McBeth. Köszönet, testvér. A Burgess címére a Miner megindult.

Boray Ferenc, Abney. Hálás köszönet a három angol előfizetésért, testvér.

Réthy Ambrus, Grenada. Mind két lapra megkaptuk az előfizetést. Köszönet és szives üdvözlét.

Novák Lajos, Elizabeth. Köszönet és szives üdvözlét.

Koren Pál, Williamson. Utasítása szerint könyveltük. Hálás köszönet. — Bizni kell, lesz még

KÉPVISELŐINK

WEST VIRGINIA

Dobos István, Kimball, W. Va.
Domokos Mózes, Prenter, W. Va.
Kiss Antal, Clarksburg, Dawmont.
Wendel, Meadow-Brook, W. Va.
Kish András, Brady, Booth, Everettsville, Rivesville, Lowesville, National, W. Va.

Kocsel György, Chattaroy, W. Va.
Kreitzler István, Morgantown és vidéke.

Lányi József, Red Dragon, W. Va.
Lázár László, Elbert, Filbert, Gary, Thorps, W. Va.

Magyar András, Skelton, W. Va.
Margóci Imre, Lundale, W. Va.
Mojzer János, McMechen, W. Va.
Opoczki György, Lobata, W. Va.
Paul István, Jenkhis Jones, W. Va.
Pongrácz József, Nellis, W. Va.
Sitku István, Williamson, W. Va.
Veszprémi Sándor és Dániel, Logan megye egész területére.

PENNSYLVANIA

Julius Bakos, La Belle, Pa.
Barcz János, Lemont Furnace, Pa.
Blizman Béla, Springdale, Cheswick, sus, Glo, Pa.

Bódis Géza, Yatesboro, Pa.
Bozsnayk József, Rossiter, Pa.
Csányi József, Kent, Clune, Pa.
Csatár Ferenc, Bainford, Pa.

Csordás István, Hellwood, Pa.
Darnay József, Fredericktown, Pa.
Eperjessy István, Johnstown, Pa.
Géczy Sándor, McAdoo, Pa.

Fekete József, Kingston, Pa.
Gara Béla, Uniontown, Pa.
Gyürke Mihály, Nanty Glo és Nettleton, Pa.

Ijt. Hadar Béni, McKeesport, Pa.
Hajdu János, Pricedale, Pa.
Király György, Russelton, Pa.

Lukács János, Gallitzin, Pa.
Mészár Sándor, New-Salem, Pa.
Miklós István, Greensboro, Pa.
Molnár András, Van Meter, Pa.

Nagy József, Marsteller, Pa.
Orosz Bertalan, Richeyville, Pa.
Orosz Kálmán, Kulpont, Mt. Carmel, Shamokin, Keiser, Pa.

Sebestyén Vince, Luzerne Mines, Pa.
Sipos Gyula, Homer City, Pa.
Sütő János, Windber, Pa.
Szabó János, Farrell, Sharpsville, Sharon, Mercer, W. Middlesex, Pa.

Szigyártó Imre, Stoyestown, Pa. és az állam egész területén.
Takács János, Vintondale, Pa.
Varga István, Latrobe, Pa.

Tockzy Mihály, Scadp Leval, Pa.

OHIO

Érsek József, Adena, Ohio
Bolyki János, Toledo, O.
Pétery Lajos, Columbus, O.

Pásztor János, Tiltonsville és vidéke.
Kovács János, St. Clairsville, O.
Kovács Ferenc, Murray City, O.
Molnár József, Glouster, O.

Rezes János, Corning, O.
Száchy Elek, Hunstburg, Ohio és vidéke.

Rimár András, Warren, O.
Tótván Pál, Maynard, O.

ILLINOIS

Árval András, Zeigler, Ill.
Fűrjes Ágoston, Orient, Ill.
Gál Lajos, Harrisburg, Ill.

Németh Ferenc, Springfield, Ill.
Ontko István, Edwardsville, Ill.
Roncz Péter, Divernon, Ill.
Soltész Pál, Buckner, Ill.

Tóbiás János, Valier, Ill.

NEW YORK

Mihályi Zoltán, Glenfield, N. Y.

KENTUCKY

Kabai János, Majestic, Ky.
Tarkányi Gábor, Beauty, Ky.
Kish Dénes, Lynch, Ky.

NEW JERSEY

Paul András, Carteret, N. J.
Ozsipán Mihály, 94 Bulaski Ave, Carteret, N. J.

INDIANA